

2018.

PRIJEDLOG STRATEGIJA RAZVOJA PODUZETNIŠTVA GRADA LUDBREGA

RAZDOBLJE: 2018.-2023.

NARUČITELJ:

Grad Ludbreg

Trg Svetog Trojstva 14

42230 Ludbreg

Tel: 042/420-200

DOKUMENT IZRADILI

Logička Matrica d.o.o.

Ulica Junija Palmotića 41

10000 Zagreb

Tel: 01/464-7029

Ludbreg, listopad 2018.

RIJEČ GRADONAČELNIKA

Poštovani sugradani i sugradanke,

Predstavljamo Vam Strategiju razvoja poduzetništva Grada Ludbrega za razdoblje 2018. do 2023. godine. U njoj je prikazano kako Grad Ludbreg pokušava pozitivno utjecati na sektor poduzetništva, dat je pregled mjera za poticanje razvoja poduzetništva te kompletan pregled stanja poduzetništva za Grad Ludbreg u zadnje tri godine.

Kroz ovakve strateške dokumente želimo građanima omogućiti bolji uvid u ono što radimo i za što se zalažemo. U narednom vremenu planiramo ulaganja u komunalnu infrastrukturu, izgradnju i asfaltiranje cesta, plinovoda, vodovoda i kanalizacije, uređenje nogostupa, pješačkih staza i parkirališta, uređenje dječjih igrališta u naseljima i Gradu Ludbregu kao i rekonstrukciju te modernizaciju javne rasvjete. Kako bismo naš grad učinili ljepšim ulažemo u održavanje javnih površina čišćenjem, sadnjom cvijeća i drveća te održavanjem zelenih površina.

I ove godine nastavljamo s projektima kao što su:

- Arheološki parka Iovia koji je dio projekta "Unaprjeđenje kontinentalnog turizma turističkom valorizacijom povjesno-kultурне baštine Grada Ludbrega". U planu je izgradnja Arheološkog parka, uređenje šetnice uz rijeku Bednju, sanacija fasade na Crkvi svetog Trojstva, uređenje hotelskih soba s ciljem povećanja smještajnih kapaciteta te uređenje Zanatskog trga.
- Projekt "Zeleno želimo", zajednički cilj projekta je prekogranično povezivanje turističke ponude ruralnog smještaja s lokalnom gastronomskom ponudom i turističkim sadržajima,
- Projekt "Ecosmarcities", uključuje uspostavu modernog sustava gospodarenja otpadom koji obuhvaća opremanje podzemnim kontejnerima povezanog s naprednim softverom za praćenje popunjenoosti otpadom pomoću mobilnih aplikacija, a čime se postiže vremenska učinkovitost, smanjuju troškovi prijevoza te osigurava učinkovito upravljanje ljudskim resursima,
- Projekt "Desco", je projekt prijavljen na program prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska, a temelji se na potrebi jačanja suradnje između malenih gradova i različitih te okuplja tri partnera iz dvije zemlje, Grad Ludbreg, Grad Prelog i Općinu Letenye, s ciljem unapređenja suradnje između partnera, institucija i građana na prekograničnom području. Glavni cilj projekta je razvijanje zajedničke platforme za stratešku suradnju između različitih dionika u cijelom prekograničnom području,

- Projekt "Happy Bike" je projekt biciklističke staze koja će povezivati partnerska naselja, prolazeći kroz prirodu uz rijeke Muru i Dravu.

Velik dio novca izdvojili smo za sufinanciranje boravka djece u dječjim vrtićima i sufinanciranje boravka djece slabijeg imovinskog stanja. Zalažemo se za povećanje broja djece, s toga za svako novorođeno dijete dajemo jednokratnu pomoć u iznosu 1.200,00 kuna za prvo dijete, 1.500,00 kuna za drugo, a za treće i svako sljedeće 2.000,00 kuna.

Također, moramo napomenuti da su mladi i obrazovani ljudi temelj našeg društva i budućnosti, s toga im želimo olakšali obrazovanje sufinanciranjem prijevoza, stipendiranjem studenata i učenika, sufinanciranjem prehrane učenicima Osnovne škole i nabavom školskog pribora. Uz sve navedeno, planiramo namijeniti dio novca za opremanje Gradske knjižnice i čitaonice "Mladen Kerstner" Ludbreg te za stručno usavršavanje zaposlenika. Dio novca izdvojili smo za Zajednice sportskih udruga i za sufinanciranje društveno humanitarnih udruga i za pomoć obiteljima koje su najugroženije i kojima je potrebna naša pomoć kako bismo im pružili neke od osnovnih stvari potrebne za život.

Poštovani sugrađani i sugrađanke izdvojili smo neke projekte u koje ulažemo i za koje se zalažemo te ujedno Vam približili načine kako planiramo određene stavke ostvariti. Ali kako je sve to veoma opsežan posao koji zahtjeva puno rada i truda, ovim prilikom napominjem da sam zahvalan na Vašoj pomoći, sugestijama, prijedlozima i novim idejama koje ste nam dostavljali te se nadam da će tako i ostati, kako bi zajednički ostvarili sve što smo naumili.

Gradonačelnik Grada Ludbrega
Dubravko Bilić

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1 Predmet i metodologija	1
1.2 Institucionalna potpora malom gospodarstvu u Ludbregu	2
1.3 Politika za razvoj malog gospodarstva u Ludbregu.....	3
1.4 Usklađenost Strategije s ključnim strateškim nacionalnim i europskim dokumentima	6
2.SOCIO-EKONOMSKO OKRUŽJE GRADA LUDBREGA.....	9
2.1 Teritorijalni i demografski aspekt	9
2.1.1 Teritorijalni aspekt.....	9
2.1.2 Demografski aspekt.....	10
2.2 Turizam	18
2.3 Ekonomski aspekti	22
3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA PODUZETNIŠTVA U GRADU LUDBREGU	24
3.1 Veličina i sastav sektora maloga gospodarstva u Ludbregu.....	24
3.2 Dinamika sektora maloga gospodarstva u Ludbregu	26
3.3 Analiza poduzetništva prema podsektorima i djelatnostima	28
3.4. Malo gospodarstvo u Ludbregu i tržišta	29
3.5. Radna snaga maloga gospodarstva u Ludbregu	31
3.6. Percepcija i stavovi stanovništva Grada Ludbrega o poduzetništvu	35
3.7. Finansijski instrumenti za poduzetnike	38
4. SWOT ANALIZA.....	42
5. CILJEVI RAZVOJA PODUZETNIŠTVA U GRADU LUDBREGU 2018.-2023.	44
5.1 Vizija, misija, strateški ciljevi i mjere	44
5.2 Pokazatelji i gantogram provedbe Mjera.....	52
6. PRAĆENJE I VREDNOVANJE STRATEGIJE	56
7. POPIS GRAFIKONA, TABLICA I SLIKA	57

1. UVOD

1.1 Predmet i metodologija

Cilj ovog dokumenta je predstaviti postojeće stanje poduzetništva na području grada Ludbrega te predstaviti mjere i rješenja čijom će se implementacijom nastaviti dalnjih razvoj i poticanje poduzetništva grada Ludbrega. Strategija razvoja poduzetništva Grada Ludbrega sastoji se od sljedećih međusobno povezanih cjelina:

- Analiza institucionalne potpore malom gospodarstvu u Ludbregu, pregled postojeće politike za razvoj poduzetništva i pregled ostalih relevantnih strateških dokumenata s kojima je predmetna strategija usklađena

U spomenutom dijelu navode se institucije koje pružaju potporu poduzetnicima, koje djeluju na nacionalnoj, regionalnoj te lokalnoj razini. Predstavljeni su programi za poticanje poduzetništva koje Grad Ludbreg trenutno provodi. Spomenuti su strateški dokumenti na europskoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini koji uključuju smjernice za razvoj poduzetništva, a s kojima je Strategija razvoja poduzetništva grada Ludbrega komplementarna i u sinergiji.

- Analiza socio-ekonomskog okružja grada Ludbrega koja uključuje opis teritorijalnog, demografskog, turističkog te ekonomskog aspekta na temelju kojeg se mogu donijeti zaključci o potrebama stanovništva i razvojnim potrebama Grada

Ovaj dio Strategije odnosi se na analizu teritorijalnog položaja, prometne povezanosti, strukture stanovništva prema dobi, spolu, obrazovanju, informatičkoj pismenosti. Uključuje i opis stanja turizma i poduzetništva u turizmu te analizu dohotka stanovništva i nezaposlenosti.

- Analiza postojećeg stanja poduzetništva u gradu Ludbregu koja obuhvaća analizu kroz razne segmente i sastavnice koje čine malo gospodarstvo Ludbrega te rezultate provedenih anketa o percepciji i stavovima prema poduzetništvu stanovništva i poduzetnika sa područja Grada

U ovom dijelu opisuje se veličina i sastav malog gospodarstva u Ludbregu, dinamika poduzetništva, analiza poduzetništva prema djelatnostima, izvoz, radna snaga malog gospodarstva u Ludbregu te analiza rezultata provedenih anketa nad građanima i poduzetnicima o percepciji, stavovima i mišljenju o poduzetništvu općenito i stanju poduzetništva u Ludbregu. Provedene su dvije ankete: *Istraživanje o poduzetničkom okružju grada Ludbrega* koja je bila internetskim putem distribuirana poduzetnicima sa područja Grada Ludbrega te *Stavovi građana Grada Ludbrega o poduzetništvu* koja je distribuirana građanima Grada Ludbrega.

- SWOT analiza – uključuje sažeto grupiranje zaključaka koji su ključni za izradu Strategije

Uključuje analizu snaga, slabosti, prilika i prijetnja poduzetništva u gradu Ludbregu kroz ključna područja: makroekonomsku situaciju, institucionalni okvir, politiku pružanja potpore, poslovno okruženje te poslovni sektor (veličina, ustroj, poslovanje).

- Postavljanje ciljeva, prioriteta i mjera za razvoj poduzetništva u Ludbregu

Pristup koji slijedi u ovome dokumentu usmjeren je na nekoliko strateških ciljeva koji su prioritetni u razdoblju od 2018. do 2023. godine. Prilikom strateškog planiranja nužno je odrediti manji broj ciljeva kako se ulaženjem u preveliku širinu i opseg planiranja ne bi umanjio fokus, realnost i mjerljivost postizanja istih. Važno je odrediti mali broj ciljeva jer oni nužno moraju biti strateški važni. Nužan je dio izrade strategije uspostavljanje prioriteta, što obuhvaća svođenje dugog popisa problema na mali broj ključnih ili strateških problema te mjera za rješavanje istih.

1.2 Institucionalna potpora malom gospodarstvu u Ludbregu

Poduzetničke potporne institucije pružaju potporu poduzetnicima općim savjetima, izobrazbom, potporom novim poduzećima koja uvode novu tehnologiju, pomaganjem pri ispunjavanju projektnih prijava te osiguravanjem lokacija za industrijski razvoj sa cijelovitom infrastrukturom.

Na nacionalnoj razini, **Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta** odgovorno je za malo gospodarstvo u smislu osiguravanja odgovarajućeg zakonodavnog okvira te oblikovanja politika radi pružanja potpore ovom sektoru. Potporu poduzetništvu na nacionalnoj razini također pruža i **Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije – HAMAG BICRO** koja poduzetnicima pruža podršku kroz sve razvojne faze njihovog poslovanja, od istraživanja i razvoja ideje pa sve do komercijalizacije i plasmana na tržište. Potiče osnivanje i razvoj subjekata malog gospodarstva, ulaganje u malo gospodarstvo, financiranje poslovanja i razvoj subjekata malog gospodarstva kreditiranjem i davanjem jamstva, kao i davanjem potpora za istraživanje, razvoj i primjenu suvremenih tehnologija. Značajna institucija koja pruža potporu razvoju poduzetništva je i **Hrvatska banka za obnovu i razvitak – HBOR**, razvojna i izvozna banka Republike Hrvatske čija je osnovna zadaća poticanje razvijanja hrvatskog gospodarstva. S ciljem osnaživanja konkurentnosti hrvatskog gospodarstva vrši kreditiranje putem posebno kreiranih kreditnih linija kojim poduzetnici mogu osigurati ostvarenje poduzetničkih ideja, pruža mogućnost osiguranja izvoza od političkih i komercijalnih rizika, izdaje garancije te vrši uslugu poslovnog savjetovanja.

Na lokalnoj i regionalnoj razini osnovane su poduzetničke potporne institucije. Te su institucije regionalne razvojne agencije, poduzetnički centri, poduzetnički inkubatori i tehnološki parkovi. Na području Varaždinske županije djeluje **Agencija za razvoj Varaždinske županije – AZRA** koja pokriva sljedeće sektore i aktivnosti: Edukacija i savjetovanje poduzetnika; Poljoprivreda i turizam;

Strateško planiranje i programiranje strateških dokumenata; Upravljanje projektnim ciklusom; Ured hrvatskih regija u Bruxellesu; Promocija Varaždinske županije; Suradnja s EU, ministarstvima, županijskim i lokalnim institucijama te nevladinim organizacijama u svrhu razvoja na višoj razini. **Poduzetnički inkubator Lucera** je prostor u kojem su smještena novoosnovana mala poduzeća koja tek počinju poslovati ili su u fazi razvoja ili posluju do najviše 3 godine, a potrebna im je pomoć u prostoru, infrastrukturi i stručna pomoć kroz savjetodavne, konzultantske te administrativne usluge i edukacije. Proces inkubacije u Poduzetničkom inkubatoru traje najviše 5 godina nakon čega poduzetnik izlazi iz inkubatora, a njegovo mjesto zauzima novi poduzetnik početnik. Na ovaj način inkubirana poduzeća dobivaju potrebnu podršku da pokrenu svoju djelatnost bez velikih tehničkih i administrativnih troškova, da djeluju u poslovnoj atmosferi okruženi drugim poduzećima u nastanku i Lucerom kao savjetodavnim tijelom te na taj način sudjeluju u gospodarskom razvoju područja i smanjenju nezaposlenosti u regiji. U sklopu Poduzetničkog inkubatora nalazi se i co-working prostor čiji je cilj umrežavanje potencijalnih i postojećih poduzetnika te poticanje zajedničke suradnje i međusobne povezanosti tvrtki i pojedinaca. Nadalje, **Poduzetnička zona Ludbreg** proteže se na 81 ha te obuhvaća 4 dijela: zona Sjever, Istok, Zapad i zona male privrede A i B. Izgrađena površina zone je 57 ha, a neizgrađena površina 24 ha. U poduzetničkoj zoni investitorima koji tamo posluju nude se direktnе olakšice i povlastice u obliku 50%-tnog smanjenja plaćanja komunalne naknade.

1.3 Politika za razvoj malog gospodarstva u Ludbregu

Gradsko vijeće Grada Ludbrega je na 17. sjednici održanoj 31. ožujka 2011. godine donijelo Odluku o poticajnim mjerama za razvoj poduzetništva na području Grada Ludbrega kojom su utvrđene povoljnosti za poticanje poduzetništva na području Grada Ludbrega koje su uključivale oslobađanje plaćanja poreza na tvrtku, djelomično oslobađanje plaćanja komunalne naknade i djelomično ili potpuno oslobađanje komunalnog doprinosu. Gradsko vijeće je na 6. sjednici održanoj 09. veljače 2018. godine donijelo Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o poticajnim mjerama za razvoj poduzetništva na području Grada Ludbrega (Službeni vjesnik Varaždinske županije, broj 8/11). Iz postojeće Odluke brisana je mjera oslobođenja plaćanja poreza na tvrtku iz razloga što je navedena vrsta poreza brisana zakonski te je povećan prag i postotak novozaposlenih djelatnika. Poticajne mjere za razvoj poduzetništva uključuju:

- *Djelomično oslobađanje plaćanja komunalne naknade*

Komunalne naknade oslobađaju se pravne osobe prema sljedećim kriterijima:

- 1) Investitori koji zapošljavaju **do 50 djelatnika** u trenutku podnošenja zahtjeva ostvaruju slijedeće poticaje:
  - koji zaposle 3 - 5 djelatnika 80 % utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine

- koji zaposle 6 - 10 djelatnika 40 % utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine
- koji zaposle više od 10 djelatnika 60 % utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine

2) Investitori koji zapošljavaju **iznad 50 djelatnika** u trenutku podnošenja zahtjeva ostvaruju slijedeće poticaje:

- koji zaposle 5 - 10 djelatnika 20 % utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine
- koji zaposle 11 - 20 djelatnika 40 % utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine
- koji zaposle više od 20 djelatnika 60 % utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine

• *Djelomično ili potpuno oslobađanje komunalnog doprinosa*

Komunalnog doprinosa oslobađaju se investitori koji se bave proizvodnom djelatnošću prema slijedećim kriterijima:

- koji zaposle 5 - 10 djelatnika - 25 % utvrđenog iznosa;
- koji zaposle 11 - 20 djelatnika - 50 % utvrđenog iznosa;
- koji zaposle 21 - 50 djelatnika - 75 % utvrđenog iznosa;
- koji zaposle više od 50 djelatnika - 100 % utvrđenog iznosa.

Investitorima koji grade objekte za proizvodne djelatnosti komunalni doprinos obračunava se do visine objekta od 3 metra unutar određene etaže dok se iznad ove visine komunalni doprinos ne obračunava.

Programi za poticanje poduzetništva koji se u 2018. godini provode na području Grada Ludbrega su:

• *Program mjera poticanja razvoja poduzetništva na području Grada Ludbrega za razdoblje 2018.-2020. godine*

Svrha ovog Programa je stvaranje povoljnog poduzetničkog okruženja za djelovanje poduzetnika, razvijanje poduzetničke klime i osiguranje preduvjeta za razvoj poduzetničkih sposobnosti na području Grada Ludbrega. Korisnici mjera iz Programa mogu biti subjekti malog gospodarstva, a koji su u privatnom vlasništvu sa sjedištem, odnosno prebivalištem na području Grada Ludbrega. Osim toga, pojedine mjere mogu koristiti gospodarski subjekti bilo koje veličine, vlasničke strukture i prebivališta te fizičke osobe ili drugi pravni oblici koji planiraju aktivnosti, investicije ili projekte na području Grada Ludbrega koje će rezultirati otvaranjem novih radnih mesta na području Grada Ludbrega.

Ciljevi Programa su: jačanje konkurentnog nastupa poduzetnika na tržištu, ostvarenje praktičnog obrazovanja i boljeg informiranja u poduzetništvu, smanjenje broja nezaposlenih osoba, poboljšanje

uvjeta za korištenje raspoloživih finansijskih resursa, bolje korištenje poduzetničke prostorne i komunikacijske infrastrukture za realizaciju poduzetničkih pothvata, osiguranje tehničkih preduvjeta za razvoj i primjenu digitalnog poslovanja, podizanje razine poduzetničke kulture te rast i razvoj malog i srednjeg poduzetništva temeljenog na znanju, inovacijama i novim tehnologijama.

- *Program „Poduzetnik 3“*

Grad Ludbreg potpisao je Ugovore o poslovnoj suradnji s bankama o kreditiranju poduzetnika s područja Grada Ludbrega. Banke odobravaju poduzetničke kredite korisnicima po dogovorenim uvjetima, a Grad Ludbreg subvencionira ugovorenu kamatnu stopu u visini od jedan posto godišnje za uslužne i slične djelatnosti, a dva posto godišnje za proizvodne djelatnosti. Poduzetnik sam odabire banku s kojom sklapa ugovor prema uvjetima iz programa. Korisnici kredita mogu biti mala i srednja trgovачka društva, obrti, odnosno vlasnici obrta, zadruge, profitne ustanove, fizičke osobe u slobodnim zanimanjima te obiteljska poljoprivredna gospodarstva. Minimalni iznos kredita je 35.000,00 kuna, a maksimalni iznos nije određen već ovisi o kvaliteti projekta i kreditnoj sposobnosti poduzetnika. Krediti se odobravaju za kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata, kupnju građevinskog i pripadajućeg zemljišta te uređenje infrastrukture, nabavu opreme ili dijelova opreme, nabavu prijevoznih sredstava u funkciji poduzetništva, nabavu strojeva i opreme za poljoprivredu, nabavu rasplodne stoke i nazimce, kupnju poljoprivrednih zemljišta te obrtna sredstva.

- *Program javnih potreba u području gospodarstva i poljoprivrede*

Grad Ludbreg svake godine tijekom donošenja proračuna grada izrađuje Program javnih potreba u području gospodarstva i poljoprivrede. Programom za 2018. godinu određena su tri područja kojima je namijenjen određen iznos sredstava:

1. Ulaganje u izgradnju i održavanje krupne gospodarske infrastrukture

Ulaganje u izgradnju i održavanje krupne gospodarske infrastrukture obuhvaća dio proračunskih sredstava namijenjenih za asfaltiranje cesta, sredstva koja se izdvajaju za potrebe održavanja društvenih domova i dr. infrastrukture po naseljima te sredstva namijenjena za realizaciju Programa održavanja komunalne infrastrukture.

2. Poticanje poduzetništva

Poticanje poduzetništva planira se realizirati kroz ranije opisane Programme – „Poduzetnik 3“ i „Program mjera poticanja razvoja poduzetništva na području Grada Ludbrega za razdoblje 2018.-2020. godine“.

3. Poljoprivreda

Za potrebe poljoprivrede u Proračunu osiguravaju se sredstva koja su namijenjena za subvenciju nabave loznih cijepova, novih vrsta voćnih sadnica i dugogodišnjih nasada, subvenciju osiguranja usjeva, nasada i stoke, umjetno osjemenjivanje stoke, subvenciju za držanje pčela. Osigurava se i subvencija za nabavu i postavljanje sistema za navodnjavanje, nabavu i postavljanje staklenika i platenika te nabavu sadnica povrća, cvijeća i sjemenja u platenicima i staklenicima, potpore za ekološku proizvodnju te edukaciju poljoprivrednika. Također, izmjenama i dopunama Programa potpora u poljoprivredi dodane su dvije nove mjere za financiranje: potpora za financiranje uzimanja uzoraka krvi konja te potpore za poticanje malih proizvođača svinja – poticaj za uzgoj i držanje svinja.

1.4 Usklađenost Strategije s ključnim strateškim nacionalnim i europskim dokumentima

- Europa 2020: Strategija za pametan, održiv i uključiv rast

Strategija Europa 2020. predlaže tri prioriteta koji se međusobno nadopunjaju: (1) Pametan rast: razvijanjem ekonomije temeljene na znanju i inovaciji; (2) Održiv rast: promicanje ekonomije koja učinkovitije iskorištava resurse, koja je zelenija i konkurentnija; (3) Uključiv rast: njegovanje ekonomije s visokom stopom zaposlenosti koja donosi društvenu i teritorijalnu povezanost. U okviru prioriteta (1) Pametan rast bitno je istaknuti točku *Inovacije* - Predvodnička inicijativa EU „Unija inovacija“ s ciljem unaprjeđenja okvirnih uvjeta i pristupa financiranju istraživanja i inovacija za jačanje lanca inovacija i podizanja razine ulaganja širom Unije. U okviru prioriteta (2) Održiv rast bitno je istaknuti točku *Konkurentnost* – Predvodnička inicijativa EU „Industrijska politika za globalizacijsko doba“ s ciljem unapređenja poslovnog okruženja, prvenstveno za male i srednje poduzetnike, te razvoja snažne i održive globalno konkurentne industrijske osnove. U okviru prioriteta (3) Uključiv rast bitno je istaknuti točku *Zapošljavanje i vještine* - Predvodnička inicijativa EU „Program za nove vještine i radna mjesta“ s ciljem modernizacije tržišta rada, olakšavanjem mobilnosti radne snage te razvojem vještina tijekom cijelog života s ciljem povećanja sudjelovanja radne snage te boljeg slaganja ponude i potražnje radne snage.

- Strategija pametne specijalizacije Republike Hrvatske za razdoblje od 2016. do 2020. godine

Svrha strategije je poticanje gospodarskog rasta putem ulaganja u istraživanje i razvoj, inovacije i ljudski kapital, s naglaskom na povećanje suradnje između istraživačkih institucija i poslovnog sektora.. U strategiji su odabrana tematska područja koja su definirana na temelju snaga i potencijala za istraživanje, razvoj i inovacije s naglaskom na izvoznu orijentiranost. To su: zdravlje i kvaliteta života, energija i održiv okoliš, transport i mobilnost, sigurnost te hrana i bioekonomija. Strategija uključuje i dva horizontalna područja, a to su Ključne razvojne tehnologije (KET) te informacijsko-komunikacijske tehnologije (ICT).

- Strategija razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj 2013.-2020.

Uključuje strateški okvir koji će utjecati na povećanje konkurentnosti malog gospodarstva u Republici Hrvatskoj. Na povećanje konkurentnosti malog gospodarstva utjecat će se na način da se poboljša ekonomska uspješnost poduzeća, pristup financiranju za poduzeća, promocija poduzetništva, te da se poboljšaju poduzetničke vještine i poslovno okruženje, a to će utjecati na bolje pozicioniranje poduzeća i stvaranje novih mogućnosti zapošljavanja odnosno smanjivanja postojeće nezaposlenosti.

- Strategija poticanja inovacija Republike Hrvatske 2014.-2020.

Strategijom se dugoročno usmjerava razvoj i sustavno poticanje inovacija kao temeljne vrijednosti uspješnosti gospodarstva, ali i društva u cjelini. Svrha je izgradnja učinkovitog inovacijskog sustava koji će usmjeriti hrvatsko gospodarstvo prema aktivnostima koje su utemeljene na znanju. Učinkoviti inovacijski sustav omogućiće iskorištavanje potencijala Hrvatske obzirom na teritorijalni položaj, resurse te tradiciju u industrijskoj proizvodnji, ali i sposobnosti za inovativnost i kreativnost kao osnovne čimbenike pokretanja gospodarstva. Inovacijskom strategijom unaprijedit će se inovacijski sustav te zakonodavni i fiskalni okvir, utvrditi način komunikacije i modeli suradnje između javnog, znanstveno-istraživačkog i poslovnog sektora u cilju razvoja novih proizvoda, usluga, poslovnih procesa i tehnologije, te također način primjene rezultata znanstveno-istraživačkog rada u gospodarstvu i društvu u cjelini.

- Strategija razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj 2014.-2020.

Strategijom je predviđena realizacija sljedećih ciljeva razvoja ženskog poduzetništva: poboljšanje usklađenosti i umreženosti javnih politika, poboljšanje sustava podrške, uvođenje ženskog poduzetništva u cjelokupnu institucionalnu infrastrukturu te promocija ženskog poduzetništva. Strategija je okosnica različitim inicijativama i institucijama čijim aktivnostima se omogućava smanjenje nezaposlenosti žena kroz samozapošljavanje, ali i jačanje zaposlenosti u rastućim poduzetničkim pothvatima žena. Povećanje uključenosti žena treba doprinijeti i jačanju regionalne gospodarske aktivnosti, te dugoročno utjecati i na promjenu sistema društvenih vrijednosti i mnogih područja društvenog života, poput obrazovanja i znanosti.

- Strategija razvoja društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine

Strategija ističe važnost i potencijal društvenog poduzetništva u poticanju zapošljavanja, pružanju socijalnih usluga i doprinosu socioekonomskom razvoju Republike Hrvatske. Društveno poduzetništvo je poslovanje koje povezuje poduzetničku praksu poslovnog svijeta i vrijednosti društvene odgovornosti, zaštite okoliša i mjerjenja socioekonomskog učinka. Društveno poduzetništvo pristupa postojećim društvenim problemima na nov način provedbom ekonomskih aktivnosti uz inovativno

kombiniranje postojećih resursa i stvaranje ne samo ekonomске, nego i društvene vrijednosti. Strategija razvoja društvenog poduzetništva jasno definira termin društvenog poduzetništva, razvija kriterije za prepoznavanje društvenih poduzetnika, te razrađuje mјere i aktivnosti za njihovo buduće poslovanje. Opći cilj Strategije za razvoj društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2015. do 2020. je uspostava poticajnog okruženja za promicanje i razvoj društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj kako bi se smanjile regionalne razlike i osiguralo povećanje razine zaposlenosti, te pravednija raspodjela i upravljanje društvenim bogatstvom. Specifični ciljevi su: Uspostava i unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira za razvoj društvenog poduzetništva; Uspostava finansijskog okvira za učinkovit rad društvenih poduzetnika; Promicanje važnosti i uloge društvenog poduzetništva kroz sve oblike obrazovanja; Osiguranje vidljivosti uloge i mogućnosti društvenog poduzetništva u Republici Hrvatskoj te informiranje opće javnosti o temama u vezi s društvenim poduzetništvom.

• Strategija razvoja Grada Ludbrega 2014.-2020.

Postavljeni strateški ciljevi određuju smjer kretanja budućih razvojnih procesa koji bi na području Grada Ludbrega trebali povećati kvalitetu života te ruralna područja izjednačiti s razvijenim ruralnim područjima Europske unije. Na taj način ovo područje postalo bi atraktivnijim za življenje te bi se postigla demografska stabilnost. Predmetna Strategija je u potpunosti u skladu sa *Strateškim ciljem 1: Dinamičan gospodarski i ruralni razvoj kroz jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva*. Strateški cilj odražava potrebu da se ekonomski subjekti na području Grada specijaliziraju za područja u kojima se kreiraju više i visoke dodane vrijednosti, odnosno da se gradskim politikama potiču ulaganja inovativnih i kreativnih poduzeća na području Grada te sa *Prioritetnom okosnicom 2: Konkurentno gospodarstvo i ubrzani ekonomski razvoj – prostor za kreativne i inovativne poduzetnike – Grad poduzetništva*. U okviru navedenog Prioriteta predviđene su sljedeće Mjere: 2.1. Razvoj poduzetničke infrastrukture; 2.2. Jačanje ljudskih potencijala s ciljem razvoja poduzetništva; 2.3. Razvoj nove strukture mikro i malih poduzeća.

2. SOCIO-EKONOMSKO OKRUŽJE GRADA LUDBREGA

2.1 Teritorijalni i demografski aspekt

U 2015. godini grad Ludbreg donio je *Strategiju razvoja Grada Ludbrega za razdoblje od 2014. do 2020. godine*. Strategija jasno i detaljno donosi analizu okružja grada Ludbrega, odnosno cjelokupni socio-ekonomski aspekt. U ovom poglavlju Strategije razvoja poduzetništva predstavljeni su dijelom revidirani podaci prethodno navedene strategije, kao i nadopuna s najrelevantnijim čimbenicima okružja koji direktno utječu na razvoj poduzetništva grada Ludbrega.

2.1.1 Teritorijalni aspekt

Grad Ludbreg nalazi se u Podravini (sjeverozapadna Hrvatska) u Varaždinskoj županiji uz rijeku Bednju, 25 kilometara jugoistočno od Varaždina na magistralnoj cesti Varaždin – Koprivnica. Smješten je podno obronaka Kalničkog gorja, a nalazi se na nadmorskoj visini od 157 metara. Područje Grada obuhvaća prostor površine 73,52 km² što iznosi 5,83% ukupnog područja Županije. Na području Grada je prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine evidentirano 8.478 stanovnika, ali je 2013. godine Gradu pripojeno i naselje Poljanec sa 716 stanovnika (DZS 2011.), čime ukupan broj stanovnika grada Ludbrega iznosi 9.194.

Područje grada Ludbrega čini 13 naselja:

Slika 1. Naselja grada Ludbrega

NASELJE	BROJ STANOVNIKA (DZS 2011.)
1. Apatija	250
2. Bolfan	413
3. Čukovec	332
4. Globočec Ludbreški	491
5. Hrastovsko	760
6. Kučan Ludbreški	186
7. Ludbreg	3.603
8. Poljanec	716
9. Segovina	37
10. Selnik	844
11. Sigetec Ludbreški	667
12. Slokovec	257
13. Vinogradī Ludbreški	648
UKUPNO LUDBREG	9.194

Izvor: Prostorni plan uređenja grada Ludbrega, 2015.

Prometna povezanost jedna je od ključnih determinanti koje utječu na razvoj poduzetništva određenog područja i rast malog gospodarstva. U smjeru od istoka do zapada područjem Grada Ludbrega prolazi podravska magistrala koja povezuje Grad Ludbreg s Varaždinom, a zatim i ptujsko-mariborsko područje te Beč kao jedno od najvažnijih prometnih središta ovog dijela Europe. Takvo povoljno stanje prometne povezanosti vrlo je značajno za transport materijala, sirovina, proizvoda te putnika,

što je nužna predispozicija za neometano poslovanje poduzetnika sa područja Grada Ludbrega. Na istočnoj strani taj pravac povezuje Grad Ludbreg i okolna područja preko Koprivnice sa srednjom i donjom Podravinom. Na podravsku magistralu se nadovezuje mreža državnih, županijskih i lokalnih prometnica.

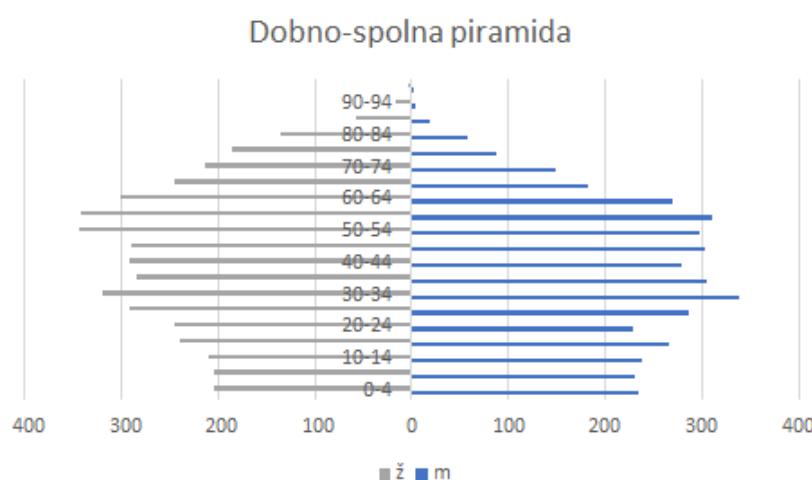
Područje Grada povezano je s obližnjim gradovima i naseljima u Varaždinskoj i susjednoj županiji javnim autobusnim prometom. Prema podacima Autobusnog prometa d.d. Varaždin, najveća je učestalost linija prema gradu Varaždinu te prema gradu Koprivnici. Postoje i međunarodne linije za gradove Zürich, Maribor, München i St. Gallen. Prostором Grada položena je željeznička pruga od značaja za regionalni promet R202: Varaždin – Ludbreg – Koprivnica kojom se promet redovito odvija i koja ulazi u red značajnih prometnica za ovo područje (Podravski prometni pravac). Postoji 12 putničkih redovnih linija u pravcu Varaždina te 7 u pravcu Koprivnice. Također, postoji i redovna linija teretnih vlakova na navedenom pravcu.

2.1.2 Demografski aspekt

Kako je ranije navedeno, prema rezultatima Popisa stanovništva 2011. godine, na području Grada evidentirano je ukupno 9.194 stanovnika. U usporedbi s prethodnim Popisom iz 2001. godine, 2011. godine evidentirano je 266 stanovnika manje.

Podaci o dobroj strukturi (grafikon 1) pokazuju visoki udjel potencijalno radno aktivnog stanovništva, odnosno stanovništva u mladoj i zreloj dobi. Navedeno predstavlja vrlo vrijedan resurs, prvenstveno zbog činjenice da su ljudi pokretač i nužan čimbenik u razvoju poduzetništva te malog gospodarstva određenog područja. Osim toga, u gotovo svim dobnim skupinama omjer spolova je podjednak, s ponešto većim brojem muškaraca.

Grafikon 1. Struktura stanovništva Ludbrega prema dobi i spolu

Izvor: Popis stanovništva, DZS 2011.

Prema posljednjem provedenom popisu stanovništva (2011. godina), broj radno spodobnog stanovništva, odnosno stanovništva u dobi od 15 do 64 godine je 5.830 osoba. Od toga je 2.883 muškaraca i 2.947 žena. Ukoliko se analizira stanovništvo starije od 15 godina (ukupno 7.157 osoba) prema trenutačnoj aktivnosti i spolu, prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine, dolazi se do broja od ukupno 3.236 zaposlene osobe, od čega je 1.712 muškaraca i 1.524 žena. Tablice u nastavku prikazuju strukturu nezaposlenih i ekonomski neaktivnih osoba.

Tablica 1. Struktura nezaposlenog i ekonomski neaktivnog stanovništva

Spol	Nezaposleni		
	Ukupno	Traže prvo zaposlenje	Traže ponovno zaposlenje
Svi	479	70	409
M	278	35	243
Ž	201	35	166

Spol		Ekonomski neaktivni				
		Ukupno	Umirovljenici	Osobe koje se bave obvezama u kućanstvu	Učenici ili studenti	Ostale neaktivne osobe
Svi	3.436	2.138		240	636	422
M	1.391	859		29	300	203
Ž	2.045	1.279		211	336	219

Izvor: Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku

Iz prethodne tablice je vidljivo kako je znatno više nezaposlenih osoba koje traže ponovno zaposlenje od onih koji traže prvo zaposlenje. U strukturi ekonomski neaktivnih osoba najviše je umirovljenika, potom učenika i studenata te osoba koje se bave obvezama u kućanstvu. Od ukupnog broja ekonomski neaktivnih osoba 12,3% je onih koji su ekonomski neaktivni iz nekog drugog razloga.

2.1.2.1. Obrazovanje i poduzetništvo

Stupanj obrazovanja/formalno obrazovanje

U nastavku su prikazani podaci o stupnju obrazovanosti stanovništva Grada Ludbrega, prema podacima Popisa stanovništva iz 2011. godine.

Tablica 2. Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenom stupnju obrazovanja

<i>Spol</i>	<i>Ukupno</i>	<i>Bez škole</i>	<i>1-3 razreda osnovne škole</i>	<i>4-7 razreda osnovne škole</i>	<i>Osnovna škola</i>
svi	2.413	63	40	596	1.714
m	822	17	9	162	634
ž	1.591	46	31	434	1.080
<i>Spol</i>	<i>Ukupno</i>	<i>Srednja škola</i>	<i>Visoko obrazovanje</i>		
			<i>Viša škola, stručni i sveučilišni studij, prvostupnici</i>	<i>Magisterij</i>	<i>Doktorat</i>
svi	4.739	3.835	879	24	1
m	2.559	2.131	410	17	1
ž	2.180	1.704	469	7	0

Izvor: Popis stanovništva, DZS 2011.

Ukoliko razmotrimo niže razine obrazovanja, odnosno stanovništvo koje kao najviši završeni stupanj obrazovanja ima osnovnu školu (njih ukupno 2.413), struktura je sljedeća: Iz prethodne tablice vidljivo je da je bez škole više žena nego muškaraca, točnije 2,9% žena i 2% muškaraca. 1 do 3 razreda osnovne škole završilo je 1,9% žena i 1% muškaraca. 4 do 7 razreda osnovne škole ima završeno 2,7% žena i 1,9% muškaraca. Kao najviši završeni stupanj obrazovanja osnovnu školu ima 67,8% žena i 77,1% muškaraca. Ukoliko se razmotri stanovništvo koje kao najmanji stupanj obrazovanja ima barem završenu srednju školu (4.739 stanovnika), struktura je sljedeća: 78,1% žena i 83,3% muškaraca je sa završenom srednjom školom, prvostupničko visoko obrazovanje ima završeno 21,5% žena i 16% muškaraca, magisterij 0,3% žena i 0,6% muškaraca, a doktorat samo jedan muškarac. Struktura stanovništva grada Ludbrega prema obrazovanju prikazana je grafikonom 2. Najveći je udio stanovništva s završenom srednjom školom, točnije 59,43%. Osnovna škola je najviši završeni stupanj obrazovanja otprilike četvrtini stanovništva (26,56%), a najmanji je udio stanovništva sa visokim obrazovanjem, tj. 14,01%.

Grafikon 2. Struktura stanovništva prema obrazovanju

Izvor: Popis stanovništva, DZS 2011.

Provedena istraživanja na globalnoj i europskoj razini¹ koja proučavaju utjecaj formalnog obrazovanja na poduzetničku inicijativu pojedinaca iznijela su nekoliko zaključaka koji su relevantni za strateško promišljanje o poduzetništvu. Rezultati su pokazali da je tercijarno (fakultetsko) obrazovanje u pozitivnoj korelaciji sa poduzimanjem formalne poduzetničke inicijative, a kao uzrok tome navode viši stupanj samopouzdanja, niži percipirani rizik te veći dohodak koji omogućuje ulazak u poduzetničke vode. Tercijarno obrazovanje se negativno odražava na poduzetništvo u pogledu toga da taj stupanj obrazovanja povećava svijest o mogućim negativnim posljedicama poduzetničkog pothvata. Rezultati istraživanja pokazali su da je srednjoškolsko obrazovanje također u pozitivnoj korelaciji sa formalnim poduzetništvom. Isto tako, srednjoškolsko obrazovanje povećava svijest i osjetljivost prema mogućim negativnim posljedicama ulaska u poduzetništvo, ali ne u tolikoj mjeri kao što je slučaj kod tercijarnog obrazovanja. Kao glavni uzrok tomu navodi se manje opširno formalno znanje o menadžmentu i menadžerskim vještinama. Kako je navedeno ranije prikazanim podacima, vidljivo je da većina stanovnika Grada Ludbrega ima završeno srednjoškolsko obrazovanje, što je prema spomenutom istraživanju dobra predispozicija za razvoj poduzetništva. Na formalno obrazovanje Grad ne može previše utjecati, budući se obrazovni program utvrđuje na nacionalnoj razini, ali ono što Grad Ludbreg čini jest stipendiranje učenika i studenata koji su se opredijelili za deficitarna zanimanja. Time indirektno utječe na poboljšanje stanja na tržištu rada, ali i na razvoj poduzetništva i obrništva budući da potiču obrazovanje u specifičnim područjima koja stvaraju kadrove koje poduzetnici traže za rad u svojim poduzećima, ali i stvaraju predispozicije mladim ljudima za pokretanje vlastitog posla.

Poduzetničko obrazovanje/neformalno obrazovanje

Edukacija o poduzetništvu može biti zastupljena kroz formalno i neformalno obrazovanje. Neformalno obrazovanje je svaki oblik obrazovanja koji ne dovodi do stjecanja novih kvalifikacija ili diploma, već uključuje organizirane procese učenja usmjerene na osposobljavanje odraslih osoba za rad, odnosno omogućuje im unaprjeđenje osobnih i profesionalnih vještina. S druge strane, formalno obrazovanje je ono koje se provodi u akreditiranim obrazovnim institucijama. Na području grada Ludbrega djeluju jedna osnovna i jedna srednja škola. Njihov djelokrug je u nadležnosti Varaždinske županije, stoga bi Grad trebao usmjeriti svoje aktivnosti poduzetničkog obrazovanja prema modelu cjeloživotnog učenja, odnosno uložiti napore u poboljšanje dostupnosti neformalnog obrazovanja. Prema Preporuci Europskog parlamenta i vijeća o ključnim kompetencijama u cjeloživotnom učenju (Recommendation of the European Parliament and the Council on key competences for lifelong learning) iz 2006. godine², jedinice lokalne/regionalne samouprave trebale bi usmjeravati svoje obrazovne politike cjeloživotnog učenja prema ostvarivanju osam ključnih kompetencija. One se odnose podjednako na

---

¹ University of Burgos: The impact of educational levels on formal and informal entrepreneurship, 2015.

² Dostupno na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM:c11090>

mlade i starije te se tumače kroz ciljeve razvoja specifičnih znanja te pratećim odgovarajućim vještinama i stavovima. Njihov razvoj trebao bi osigurati višu razinu fleksibilnosti radne snage te doprinijeti boljim mogućnostima građana za postizanje gospodarskog i društvenog uspjeha u promjenjivom okruženju. Najvažnija uloga poduzetničkog obrazovanja je razvijanje poduzetničkih vještina, ponašanja i osobina, koji će pojedincima osigurati snalaženje u uvjetima velike nesigurnosti i kompleksnosti uvjetovane pritiscima globalizacije na društvo, organizaciju i pojedinca.

Mladima sa područja Grada Ludbrega dostupni su Programi razvoja poduzetničkih sposobnosti mladih i poticanje razvoja učeničkih zadruga kojim je, između ostalog, predviđeno i educiranje u predmetnom području poduzetništva u kojem žele razvijati ideju i području glavnih djelatnosti učeničkih zadruga. Također, Strategijom je predviđena organizacija i provođenje niza radionica i tečajeva kojima postojeći i potencijalni poduzetnici mogu nadograditi svoje znanje o raznim segmentima poslovanja, poput seminara o korištenju digitalnog marketinga, start-up akademije, tečaja unapređenja prodajnih vještina, razvoja projektne ideje i prijave projekta na natječaje Europske unije te edukacija za pružatelje usluga obiteljskog smještaja. Povećanjem dostupnosti i raznovrsnosti oblika neformalnog obrazovanja stanovništvu se nudi mogućnost ulaganja u vlastite kompetencije čime postaju konkurentniji na tržištu rada, a poduzetnici stečeno znanje direktno mogu primijeniti na rast i razvoj vlastitog poslovanja te uložiti u znanje i kompetencije svojih zaposlenika i građenje održive konkurentnosti.

Na području grada djeluje Centar za kulturu i informiranje Dragutin Novak koje u okviru cjeloživotnog učenja između ostalog nudi i tečaj vođenja poslovnih knjiga obrtnika i slobodnih zanimanja. Preporuka je proširenje usluga i na druga područja koja su od interesa poduzetnicima, odnosno uvođenje tečajeva koji će im pomoći prilikom planiranja pojedinih aspekata poslovanja. Osim toga, većinski dio planiranja i provođenja aktivnosti i odgovornosti u okviru provođenja neformalnog poduzetničkog obrazovanja trebale bi preuzeti poduzetničke potporne institucije koje djeluju na području grada Ludbrega. Povećanje dostupnosti i kvalitete neformalnog obrazovanja na području Grada Ludbrega kojim će se nadograditi kompetencije postojećih i potencijalnih poduzetnika predviđeno dijelom Mjera ove Strategije. Osim toga, građani se savjetima može potaknuti na obrazovanje neovisno o dostupnosti programa u okolini - edukacijom putem brojnih dostupnih online edukacija. Kako bi se veći broj građana uključio u takav oblik usavršavanja, potrebno je pružiti mogućnost informatičkog opismenjavanja koje je preduvjet za pristup takvim oblicima neformalnog obrazovanja.

Neformalnim obrazovanjem, odnosno edukacijom u raznim područjima koja su korisna za razvoj poslovanja poduzetnici i ostali građani mogu postići sljedeće:

Steći znanje o aktivnostima koje prethode pokretanju posla

Steći znanje o administrativnim i računovodstvenim procesima potrebnima u poslovanju

Povećati zadovoljstvo zaposlenika pružanjem mogućnosti osobnog rasta i razvoja

Potaknuti razvoj ideja i inovacija

Proširiti poslovanje korištenjem novih naučenih metoda dosezanja ciljanog tržišta

Naučiti kako koristiti razne dostupne izvore financiranja za razvoj poslovanja

Informatičkim opismenjavanjem uštediti vrijeme za obavljanje radnih zadataka

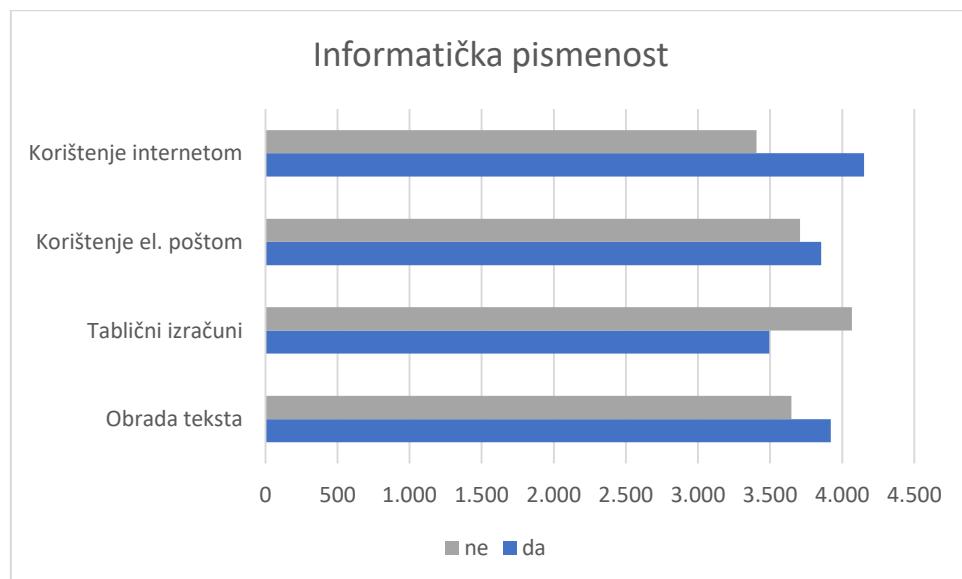
Koristiti internetski marketing i uštediti na tradicionalnim oblicima promocije

Poboljšati komunikacijske, pregovaračke i prodajne vještine

Koristi obrazovanja za razvoj malog i srednjeg poduzetništva su brojne, a na poduzetnicima je da prepoznaju potencijal i iskoriste ga za vlastiti napredak. Grad Ludbreg će u suradnji s ostalim relevantnim institucijama raditi na povećanju dostupnosti i kvalitete raspoloživih tečajeva, radionica, seminara koji se mogu pohađati na području grada.

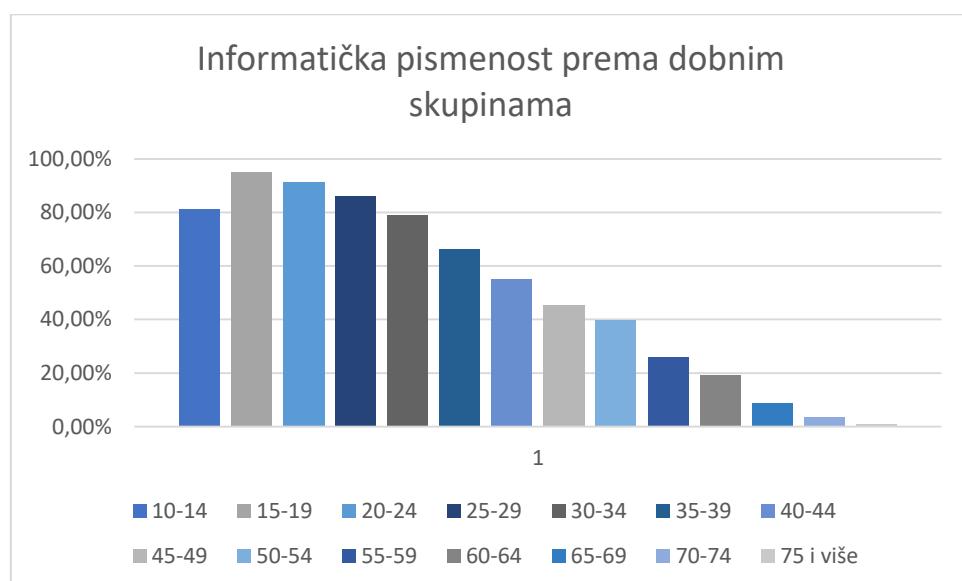
2.1.2.2. Informatička pismenost i poduzetništvo

U današnjem poslovnom okružju informatička pismenost jedna je od ključnih kompetencija koju ljudski potencijali moraju imati, bilo da se radi o samom poduzetniku/vlasniku/direktoru poduzeća ili o zaposlenicima. Prema popisu stanovništva iz 2011. godine internetom se koristi 54,94% stanovništva, električnom poštou se služi 50,97% stanovništva, alate za obradu teksta zna upotrebljavati 51,80% stanovništva, a alate za tablične izračune 46,21%. U prosjeku to znači da je ukupno 50,98% stanovništva grada Ludbrega informatički pismeno.

Grafikon 3. Stanovništvo staro 10 i više godina prema informatičkoj pismenosti

Izvor: Popis stanovništva, DZS 2011.

S obzirom na činjenicu da je prosjek informatičke pismenosti na razini EU oko 60% (Eurostat, 2014.), a na razini RH oko 53% (DZS, 2011.), navedeni podaci ukazuju na zaključak da informatička pismenost stanovništva grada Ludbrega nije na zadovoljavajućoj razini. Osim informatičke pismenosti na razini cijelokupnog stanovništva, bitno je isto razmotriti prema dobnim kontingentima stanovništva, kako bi se isključili ekstremi koji nisu u tolikoj mjeri relevantni i ne utječu uvelike na razvoj poduzetništva (npr. stanovništvo koje nije u radno-aktivnoj dobi).

Grafikon 4. Informatička pismenost stanovništva Ludbrega starijeg od 10 godina prema dobnim segmentima

Izvor: Popis stanovništva DZS, 2011.

Struktura stanovništva prema dobi pokazuje detaljniju sliku stanja informatičke pismenosti građana Ludbrega. Najveća razina informatičke pismenosti zabilježena je kod kontingenta stanovništva mlade

dobi. Stanovništvo staro do 29 godina bilježi visoku razinu informatičke pismenosti, u rasponu od 80% do čak 95% za dob od 15 do 19 godina. U dobi od 30 do 64 godine raspon pismenosti kreće se padajućom stopom, od 79% za dob od 30 do 34 godine, prema razini do ispod 50% za dob od 45 do 49 godina, pa do razine od 19% u dobi od 60 do 64 godine. Stanovništvo u dobi 65 godina i više bilježi najnižu stopu pismenosti. Za razvoj poduzetništva je vrlo ohrabrujuća činjenica da je razina informatičke pismenosti osoba koje su još u procesu školovanja te onih koji su u ranoj fazi radne aktivnosti na vrlo visokoj razini. Mjesta za napredak ima u informatičkom opismenjavanju osoba u dobi od 35 do 54 godina, budući su upravo ti segmenti jedni od najčešći dionika poduzetništva, tj. najveći postotak osoba koje vode neki oblik poslovnog subjekta ili čak otvaraju novo poduzeće je u navedenom dobnom rasponu³. Za uspješan razvoj poduzetništva potrebno je omogućiti provedbu programa/tečajeva usavršavanja informatičkih vještina na području grada Ludbrega, odnosno ustrojiti koncept cjeloživotnog učenja i u tom segmentu. To se može postići suradnjom Grada, poduzetnika, poduzetničkih potpornih institucija te Centra za kulturu i informiranje Dragutin Novak kroz implementaciju programa edukacija, razvoja vještina i profesionalnog usavršavanja zaposlenika.

Ranije navedenom strukturnom stanovništva prema posljednjem završenom stupnju obrazovanja vidljivo je su u Gradu Ludbregu najzastupljenije osobe sa završenom srednjom školom, a one su isto tako i najtraženije na tržištu rada. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na području Varaždinske županije su u 2018. godini identificirana sljedeća srednjoškolska deficitarna zanimanja: tesar/ica, zavarivač/ica, elektroinstalater/ka, zidar/ka, vozač/ica motornog vozila, limar/ica, krojač/ica, tapetar/ka, fasader/ka, konobar/ica, armirač/ica, bravars/ka, CNC operater/ka, stolar/ka, instalater/ka kućnih instalacija, monter/ka suhe gradnje, keramičar/ka, automehatroničar/ka, pekar/ica, soboslikar/ica, kuhar/ica, mesar/ica, obućar/ka, galanterist/ica i strojobravar/ica. Iako za brojna srednjoškolska zanimanja koja su identificirana kao najtraženija na području Varaždinske županije u 2018. godini informatička pismenost nije nužna za obavljanje posla, ona svakako nudi prednost prilikom zapošljavanja te je nužna prilikom otvaranja vlastitog obrta/poduzeća po završetku školovanja. Zanimanja u kojima su djelatnici također vrlo traženi, a za koja je informatička pismenost nužna za obavljanje posla su: IT stručnjaci - programeri, sistem inženjeri i web dizajneri te djelatnici u turizmu. Deficitarni studijski obrazovni programi od bitnog značaja za gospodarski razvoj grada, a za koje je informatička pismenost nužna su: elektrotehnika, medicina, psihologija, farmacija, strojarstvo, građevinarstvo, matematika, fizika.

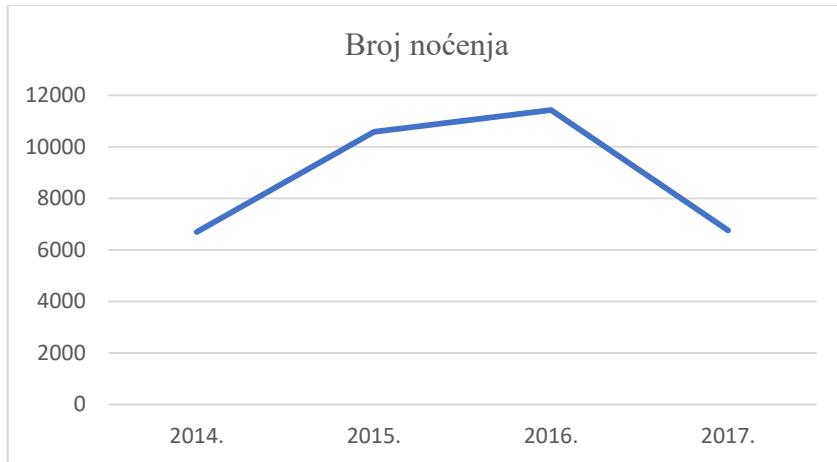
---

³ Global entrepreneurship monitor (GEM) Hrvatska, 2002.

2.2 Turizam

Na području grada Ludbrega najznačajniji oblici turizma su kulturni turizam, ruralni turizam i enogastronomski turizam. Grad Ludbreg bilježi kontinuirani rast turističke potražnje. Kretanje broja noćenja u gradu Ludbregu prikazano je grafikonom u nastavku.

Grafikon 5. Kretanje broja noćenja u gradu Ludbregu, 2014., 2015., 2016. i 2017.

Izvor: Izvješće o radu Turističke zajednice grada Ludbrega, 2017.

U 2017. godini ostvareno je ukupno 4.525 dolazaka turista što je za 6% više nego u 2016. godini, no ostvareno je ukupno 6.761 noćenja, što je za 59% manje nego u rekordnoj 2016. godini. U strukturi dolazaka domaći gosti bilježe ukupno 973 dolazaka, što je u odnosu na 2016. godinu pad broja dolazaka za čak 49%. Ovakav negativni rezultat objašnjava nedolazak domaćih gostiju koji su u Ludbregu boravili na poslovnom usavršavanju te činjenica da Grad Ludbreg nije bio domaćin ni jednoj manifestaciji sportskog ili kulturnog karaktera koja bi privukla domaće goste na više dana. Strani gosti su zabilježili porast u broju dolazaka u odnosu na 2016. godinu za čak 56%. Veliki pad broja noćenja rezultat je pada u broju noćenja domaćih gostiju, čak za 75% manje u odnosu na 2016. godinu. Strani gosti bilježe porast broja noćenja za 3%. U 2017. godini najveći broj dolazaka i noćenja stranih turista ostvaren je po osnovi vjerskog ili hodočasničkog turizma, dok su dolasci po osnovu poslovnog i sportskog turizma izostali.

Na temelju spomenutih pokazatelja turističkih kretanja može se zaključiti da na području grada Ludbrega nedostaje atraktivniji turistički sadržaj koji će privući veći broj turista, pogotovo onaj namijenjen domaćim turistima budući je broj njihovih dolazaka i noćenja u padu. Dostupnost i promocija turističkih atrakcija dovodi do povećanja broja posjetitelja, a tu se otvara mogućnost za razvoj poduzetništva u turizmu kroz otvaranje novih poduzeća u području ugostiteljstva, ali i svih drugih djelatnosti koje razvojem turizma nekog područja bilježe porast obujma poslovanja, kao npr. trgovina, promet, umjetnost zabava i rekreacija i dr.

Kulturni turizam

Ludbreg je poznat unutar i izvan granica Hrvatske po svom Svetištu, utemeljenom na tradiciji 600 godina starog čuda Presvete Krvi Isusove. Ovo ludbreško čudo je potvrđeno papinskom bulom pape Leona X. iz 1513. godine i jedino je svetište na području Hrvatske koje posjeduje papinski certifikat o čudu. Na ovakvu se atrakcijsku osnovicu naslanja i najznačajnija ludbreška manifestacija - Ludbreška sveta nedjelja. Druga najznačajnija kulturno-povijesna atrakcija grada je legenda o Ludbregu koja kaže da se Ludbreg nalazi u središtu koncentričnih krugova koji spajaju brojne svjetske gradove. Legenda govori da su upravo na ovom mjestu bili zamišljeni krugovi zemaljski, a na njihovim obodima velike metropole. Na tim kulturnim atrakcijama temelji se razvoj turizma grada Ludbrega, a u posljednje se vrijeme intenzivnjim promotivnim aktivnostima Turističke zajednice grada Ludbrega ostvaruje rast turističke potražnje.

Ruralni i eno-gastronomski turizam

Uzgoj vinove loze tradicionalno je zastupljena djelatnost na području grada Ludbrega. Jedna od značajnijih turističkih atrakcija je Vinska cesta Ludbreg koja se nalazi se u vinogorju nad gradom. Većinom su zastupljene bijele sorte vina poput graševine, rajnskog rizlinga, pinota bijelog, sauvignona, silvanca zelenog i chardonnaya. Ostala vina su crna poput frankovke, pinota crnog i caberneta, te voćna vina. Ludbreška vinska cesta za sada obuhvaća 8 objekata koji u ponudi imaju kušanje vina te obrok: OPG i kušaonica vina "Kežman" koja može zaprimiti do 50 osoba; Vinska hiža "Kovaček" zaprima 50 osoba, Restoran "Arabela" zaprima do 100 osoba; Vinski podrum "Makar" zaprima do 60 osoba; Vinska kuća "Kirić" zaprima do 25 osoba; Vinarija Stručić zaprima do 50 osoba; Restoran "Črn bel" zaprima do 100 osoba te Kušaonica "Trsekov podrum" zaprima do 25 osoba. U sklopu Ludbreške vinske ceste, iznad naselja Globočec, nalazi se kip Svetog Vinka, zaštitnika Ludbreškog vinogorja, s vidikovcem. Potencijal za daljnji razvoj eno-gastronomskog turizma nije iskorišten do maksimuma, odnosno postoji potencijal za daljnji razvoj kroz proširenje ponude objekata u ugostiteljstvu na usluge smještaja, obogaćivanje ponude kroz daljnji razvoj seoskog turizma koji turistima koji odsjedaju u objektima omogućuje odvijanje aktivnosti u prirodi, jahanje, bicikliranje i sl.

Poduzetništvo u turizmu

Svaki dio turističkog proizvoda čini određenu poduzetničku aktivnost koju je potrebno uskladiti sa ostalim dijelovima turističkog proizvoda kako bi se postigla smislena, održiva cjelina, odnosno integrirani turistički proizvod. Mala i srednja poduzeća imaju važnu ulogu u gospodarstvu jer upravo malo i srednje poduzetništvo otvara većinu radnih mjesta. Hoteli, apartmani, restorani i ostali mali i srednji gospodarski subjekti u turizmu svojim djelovanjem stvaraju kvalitetan turistički proizvod i osim što valoriziraju brojne gospodarske potencijale, pridonose i razvoju lokalne zajednice i gospodarstva u cjelini.

Djelatnosti koje su direktno vezane uz turizam su smještaj i ugostiteljstvo. Prema podacima Turističke zajednice Grada Ludbrega, trenutno na području grada posluju sljedeći subjekti koji pružaju uslugu smještaja: hotel "Amalia" *** (75 ležajeva, restoran, aperitiv bar, banketno-konferencijska sala za 30 – 150 osoba), hotel "Crnković" **, (21 ležaj, restoran, aperitiv bar, banketna sala za 250 osoba), hotel "Raj"*** (30 ležaja, restoran, kafić), studio apartman Markulinčić (4 ležajeva -2 dvokrevetne sobe), sobe Konjević (6 ležajeva -3 dvokrevetne sobe), Kuća za odmor (smještaj za 2 osobe), Agroturizam Požgaj (6 ležajeva – dvije trokrevetne sobe), apartmani Nemeč (6 ležajeva). Restorani koji posluju na području grada su: restoran "Črn-Bel"; restoran "Arabela", pivnica "Mejaši", pizzeria i spageteria "Shark", restoran "Lav". Osim smještaja i ugostiteljstva, djelatnosti koje se indirektno razvijaju kada raste turistička potražnja su pružanje usluga prijevoza roba i putnika i trgovina.

U nastavku su dane preporuke postojećim i potencijalnim poduzetnicima za iskorištavanje turističkog potencijala, uvezši u obzir prirodne i društvene resurse kojima područje grada Ludbrega raspolaže:

Prijedlozi postojećim i potencijalnim poduzetnicima u turizmu za iskorištavanje turističkog potencijala u Gradu Ludbregu

Eno-gastronomski turizam – daljnji razvoj ponude na Ludbreškoj vinskoj cesti kroz izgradnju i primjereno opremanje većeg broja novih (većih i manjih) ugostiteljskih objekata, graditeljskog izričaja uskladenog s tradicijskim značajkama lokalne arhitekture te s vrhunskom ponudom lokalnih

delicija; organiziranje većeg broja događanja na temu hrane i pića.

Ruralni turizam – otvaranje novih obiteljskih smještajnih objekata na način da se postojeća seoska gospodarstava urede poštujući i/ili interpretirajući elemente tradicionalnog lokalnog graditeljstva i uređenja okoliša; nuditi uslugu koja je više od samog smještaja, kao npr. priprema i posluživanje tradicionalnih domaćih jela pripremljenih u kućanstvu, mogućnost doživljaja života na selu kroz boravak u prirodi s domaćim životinjama, rekreacija na obiteljskom imanju, jahanje, bicikliranje i sl.

Usluga hotelskog/apartmanskog smještaja – iskorištavanje potencijala rastućeg interesa za wellness uslugama unutar smještajnih objekata, ulaganje u preuređenje prostora i uvođenje spa zone u objekte. Rastući je interes turista za spojem aktivnog turizma, poput boravka u prirodi, šetanja, bicikliranja te potom odmora i relaksacije u smještaju koji pruža uslugu wellnessa.

Cikloturizam – Grad Ludbreg ulaže sredstva u razvoj cikloturizma kroz izgradnju cestovne infrastrukture te popratnih objekata poput odmorišta i info točaka. Poduzetnički potencijal može se iskoristiti kroz otvaranje objekata koji nude uslugu servisa bicikala te kupnje biciklističke i ostale sportske opreme. Osim toga, potencijal mogu iskoristiti pružatelji ugostiteljskih usluga poput kafića ili manjih objekata koji pružaju uslugu pripreme jela na način da u svoju ponudu uvrste zdrave pripravke, brze obroke visoke nutritivne vrijednosti i sl., prateći time trend rasta zdravih životnih navika kako turista, tako i domaćeg stanovništva.

Kulturni i vjerski turizam – postojeća turistička ponuda velikim je dijelom bazirana na bogato kulturno-povjesno nasljeđe grada, spoj kulture i vjerskog turizma. Rast kulturnog turizma mogu iskoristiti obrtnici kao na primjer suvenirnice koje svoju ponudu temelje na autohtonim proizvodima i uslugama imaju veliko značenje u stvaranju prepoznatljivosti turističke destinacije. Na taj način gotovo nestali tradicionalni obrti imaju priliku revitalizirati svoje djelovanje putem turizma.

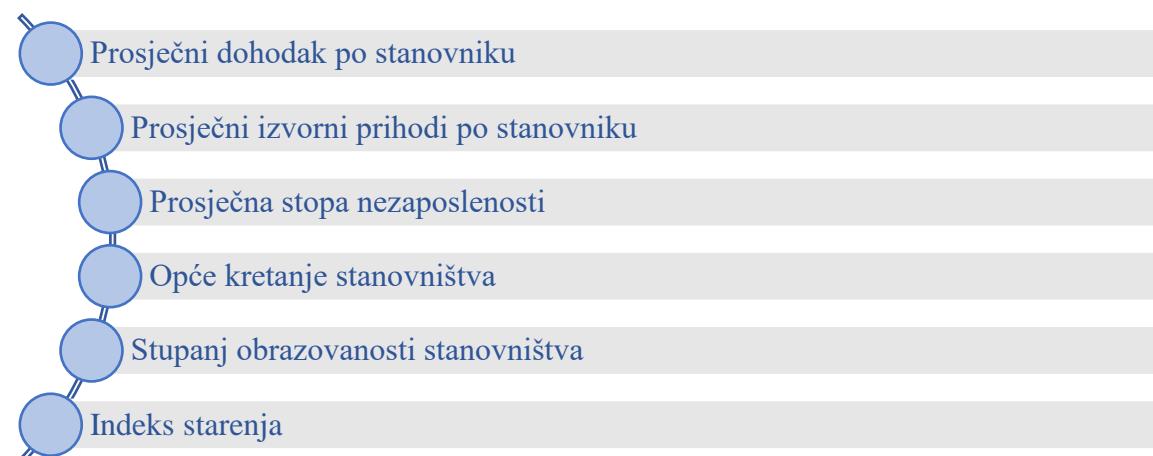
Promocija putem internetskog marketinga (promocija na društvenim mrežama, web stranici, Google AdWords kampanje i sl.), iskorištavanje potencijala koji nude portalni grupne kupovine. Navedeno se preporuča za brojne djelatnosti kojima poduzetnici mogu unaprijediti svoje poslovanje u turizmu - za usluge smještaja, pripreme i usluživanja jela i pića, seoski turizam, izlete na vinskoj cesti, wellness i brojne druge usluge koje se mogu marketirati i prodavati spomenutim promotivno-prodajnim kanalima.

Iskorištavanje potpora poduzetnicima u turizmu – nacionalnih i europskih. Turizam jedna od najvažnijih gospodarskih grana Republike Hrvatske, ali prisutan je problem sezonalnosti, tj. velikog

rasta ljeti te stagnacije tokom ostalih doba godine. Turistička ponuda Grada Ludbrega temelji se upravo na specifičnim oblicima turizma čiji značaj je prepoznat u zbog rastućeg broja turista koji traže takvu ponudu te zbog mogućnosti smanjenja sezonalnosti u turizmu Republike Hrvatske.

2.3 Ekonomski aspekti

Indeks razvijenosti omogućava mjerjenje stupnja razvijenosti jedinica lokalne/područne samouprave u Republici Hrvatskoj, a za izračun se koriste standardizirane vrijednosti društveno-gospodarskih pokazatelja. Pokazatelji su:

Prosječni dohodak po stanovniku iznosi 29.422,09 kuna godišnje. Izvorni prihodi po stanovniku su 2.018,12 kuna. Prosječna stopa nezaposlenosti je u 2017. godini iznosila 9,99%. Opće kretanje stanovništva u razdoblju od 2006. do 2016. bilježi porast broja stanovnika od 4,55%. Indeks starenja iznosi 103,9. Što se tiče stupnja obrazovanosti stanovništva, evidentirano da je 17% osoba u dobi od 20 do 65 godina visoko obrazovano. Kada se sve navedeno uzme u obzir, dolazi se do izračuna vrijednosti indeksa razvijenosti koji iznosi 105,544 i time se grad Ludbreg svrstava u 7. skupinu jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

U Tablici 2. dan je prikaz strukture stanovništva prema izvorima prihoda. Ukoliko se izuzmu osobe koje su u procesu školovanja te umirovljenici dolazi se do izračuna da 68% stanovništva prihoduje od stalnog rada, 2% od povremenog rada te 4% od poljoprivrede. Ukoliko se od ukupnog broja osoba bez prihoda izuzmu osobe koje su u procesu školovanja i osobe koje se bave obavezama u kućanstvu, dolazi se do izračuna da 551 osoba (12% radno sposobnog stanovništva) ne prihoduje, odnosno nema evidentiran izvor sredstava za život.

Tablica 3. Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život

Prihodi od stalnog rada	Prihodi od povremenog rada	Prihodi od poljoprivrede	Starosna mirovina	Ostale mirovine
3.120	92	181	983	1.174
Prihodi od imovine	Socijalne naknade	Ostali prihodi	Povremena potpora drugih	Bez prihoda
14	444	135	41	2.513

Izvor: Popis stanovništva 2011., DZS

Ukoliko se analiziraju rashodi Izvješća o izvršenju proračuna za 2015., 2016. i 2017. godinu koji se odnose na stavku subvencija, vidljiv je trend pada iznosa subvencija za trgovačka društva u javnom sektoru te rasta ukupnih izdanih subvencija trgovackim društvima, poljoprivrednicima i obrtima izvan javnog sektora. Tako je u 2017. godini trgovackim društvima u javnom sektoru izdano subvencija u 32% manjem iznosu u odnosu na 2015. godinu, a trgovackim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora iznos subvencija u 2017. godini bilježio je rast od 29%.

Tablica 4. Proračunski rashodi Ludbrega-stavka Subvencije

STAVKA PRORAČUNA/GODINA	2015.	2016.	2017.
Subvencije trgovackim društvima u javnom sektoru	555.228,21	444.420,32	377.847,97
Subvencije trgovackim društvima, poljoprivrednicima i obrtnicima izvan javnog sektora	274.431,99	276.735,33	354.791,00

Izvor: Izvješće o izvršenju proračuna grada Ludbrega, 2015., 2016. i 2017.

3. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA PODUZETNIŠTVA U GRADU LUDBREGU

3.1 Veličina i sastav sektora maloga gospodarstva u Ludbregu

Na području Grada Ludbrega u 2015. godini poslovalo je ukupno 173 poduzetnika, 2016. godine poslovalo ih je 184, a 2017. godine 190, što je prikazano grafikonom u nastavku.

Grafikon 6. Broj poduzetnika na području Grada Ludbrega, 2015., 2016., 2017.

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2015., 2016., 2017.

Vidljivo je da je u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu broj poduzetnika porastao za 6,4%. U 2017. godini je u odnosu na 2016. godinu broj poduzetnika porastao za 3,2%. Ukoliko se razmotri udjel broja poduzetnika Ludbrega u ukupnom broju poduzetnika Varaždinske županije, u 2015. godini poduzetnici Ludbrega u ukupnom broju poduzetnika županije (3.202) sudjeluju s 5,4 %, u 2016. godini (3.488) s 5,3%, a u 2017. godini s 5,2%.

Sljedećim grafikonom prikazana je struktura prema veličini poduzetnika koji su u 2017. godini poslovali na području grada Ludbrega. 84% poduzetnika su mikro poduzetnici, 12% su mali poduzetnici, a 4% su srednje veliki poduzetnici.

Grafikon 7. Struktura poduzetnika prema veličini poduzeća na području Grada Ludbrega, 2017.

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2017.

U nastavku je prikazan broj poduzetnika prema veličini poduzeća te dobit i gubitak razdoblja promatrani prema veličini poduzeća. Dobit i gubitak razdoblja promatrani prema veličini poduzetnika pokazuju pozitivno poslovanje poduzetnika svih veličina.

Tablica 5. Prikaz dobiti i gubitka poduzetnika grada Ludbrega prema veličini poduzetnika

Opis	Broj poduzetnika	Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja		
		2015.	2016.	2017.	2015.	2016.	2017.
Mikro poduzetnici	153	8.378	9.373	12.991	4.578	10.028	4.354
Mali poduzetnici	26	16.291	11.139	10.527	26.265	0	148
Srednje veliki poduzetnici	5	15.422	73.982	35.461	0	0	8510
Veliki poduzetnici	-	-	-	-	-	-	-
Ukupno	184	40.091	94.493	58.979	30.843	10.028	13.013

* (iznosi u tisućama kn)

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2015., 2016., 2017.

U 2017. godini mikro poduzetnici (131 dobitaš) ostvarili su dobit razdoblja (dabit nakon oporezivanja) u iznosu od 12,9 milijuna kuna što je 38,6 % više u odnosu na promatranu 2016. godinu, dok je 28 mikro poduzetnika (gubitaši) ostvarilo gubitak razdoblja u iznosu od 4,4 milijuna kuna te se isti smanjio u odnosu na 2016. godinu za 56,6 %. Mali poduzetnici (22 dobitaša) poslovalo je pozitivno te su ostvarili 10,5 milijuna kuna dobiti što je za 5,5 % manje u odnosu na 2016. godinu, dok je 1 mali poduzetnik (gubitaš) ostvario gubitak razdoblja u iznosu od 148 tisuća kuna.

Na području Grada Ludbrega u 2017. godini poslovalo je 5 srednje velikih poduzetnika, navedenih u tablici u nastavku.

Tablica 6. Srednje veliki poduzetnici koji posluju na području Grada Ludbrega

Naziv poduzetnika	Pretežita djelatnost	Ukupna imovina	
		2016.	2017.
ACG LUKAPS d.o.o	20.52 - Proizvodnja ljepila	183.770	273.490
GRAFICAR d.d.	1721 - Proizvodnja valovitog papira i	159.829	176.570
DUCATI KOMPONENTI d.o.o.	2790 - Proizvodnja ostale elek. opreme	96.142	93.888
OPREMA d.d.	2825 - Proizvodnja rashladne i ventilacijske opreme,	77.137	81.173

	osim za kućanstvo		
FARMAL d.d.	46.46 Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima	56.181	47.221

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2016., 2017.

3.2 Dinamika sektora maloga gospodarstva u Ludbregu

Poduzetnici grada Ludbrega ostvarili su u 2017. godini ukupne prihode u iznosu od 1,1 milijardi kuna što je na usporednu 2016. godinu povećanje prihoda za 0,9% odnosno za 9,2 milijuna kuna. Prema kriteriju ostvarenih ukupnih prihoda grad Ludbreg pozicioniran je na 5.-om mjestu među 28 gradova i općina Varaždinske županije odnosno na 69.-om mjestu među 556 gradova i općina Republike Hrvatske. Analizom strukture ukupnih prihoda u 2017. godini može se uočiti da su kao i prethodnih godina dominantni poslovni prihodi (prihodi od osnovne djelatnosti) s 98,9 %, zatim slijede finansijski prihodi s 1,2%. Prema prethodnoj 2016. godini poslovni prihodi povećani su za 1,1 % dok su finansijski prihodi smanjeni za 14,0 %.

Tablica 7. Struktura ukupnih prihoda poduzetnika grada Ludbrega u 2016. i 2017. godini

Opis	Iznos		Udjel u ukupnim prihodima u %		Indeks 2017./16.
	2016.	2017.	2016.	2017.	
Poslovni prihodi	1.032.077	1.043.072	98,8	98,9	101,1
Finansijski prihodi	12.901	11.100	1,2	1,1	86,0
Ukupni prihodi	1.044.978	1.054.172	100,0	100,0	100,9

* (iznosi u tisućama kuna, udjeli u %)

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2016., 2017

U 2017. godini poduzetnici grada Ludbrega ostvarili su ukupne rashode poslovanja u iznosu od 1,0 milijun kuna što je povećanje za 48,5 milijuna kuna odnosno 5,1 % u odnosu na ukupne rashode iz 2016. godine. Poslovni rashodi kao i finansijski rashodi povećani su za 5,1 % odnosno za 5,3%.

Tablica 8. Struktura ukupnih rashoda poduzetnika grada Ludbrega u 2015. i 2016. godini

Opis	Iznos		Udjel u ukupnim prihodima u %		Indeks 2017./16.
	2016.	2017.	2016.	2017.	
Rashodi poslovanja	933.603	981.086	97,9	97,9	105,1
Finansijski rashodi	20.016	21.075	2,1	2,1	105,3
Ukupni rashodi	953.619	1.002.161	100,0	100,0	105,1

* (iznosi u tisućama kuna, udjeli u %)

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2016., 2017

Iz analize strukture rashoda u 2017. godini evidentno je da su kao i proteklih godina dominantni rashodi poslovanja sa udjelom od 97,9 %, a slijede finansijski rashodi sa udjelom od 2,1 %.

Tablica 9. Ekonomičnost poslovanja - odnosi prihoda i rashoda poduzetnika grada Ludbrega

Opis	2016.	2017.
Poslovni prihodi prema poslovnim rashodima	110,5	106,3
Finansijski prihodi prema finansijskim rashodima	64,5	52,7
Ukupni prihodi prema ukupnim rashodima	109,6	105,2

*(prihodi na 100 kuna rashoda)

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2016., 2017

Poduzetnici grada Ludbrega u 2017. godini povećali su rashode u odnosu na 2016. godinu za 5,1 % uz istovremeno povećanje prihoda za 0,9 %, što je utjecalo na smanjenje efikasnosti poslovanja poduzetnika grada Ludbrega mjerenoj pokazateljem ekonomičnosti. U 2016. godini na 100 kn ukupnih rashoda ostvareno je 109,6 kuna ukupnih prihoda, dok je u 2017. godini na 100 kuna rashoda ostvareno 105,2 kuna ukupnih prihoda

Tablica 10. Broj poduzetnika te osnovni rezultati poslovanja poduzetnika grada Ludbrega u razdoblju 2011. - 2017. g.

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Broj poduzetnika	173	172	178	172	173	184	190
Ukupni prihodi	831.959	881.802	866.151	890.740	994.477	1.082.473	1.054.172
Ukupni rashodi	815.616	856.305	860.632	858.115	965.591	984.868	1.002.161
Dobit razdoblja	21.838	34.340	33.290	55.607	53.381	95.287	58.979
Gubitak razdoblja	11.332	14.933	32.690	27.429	29.922	4.883	13.013
Neto dobit/gubitak	10.506	19.407	600	28.178	23.459	90.403	45.966

*(iznosi u tisućama kuna)

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2016., 2017.

Podaci iskazani u Tablici 9. Broj poduzetnika te osnovnih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega u razdoblju 2011. - 2017. godine pokazuju da je najveći broj poduzetnika na području grada Ludbrega poslovalo u 2017. godini, 190, što je za 9,8 % više u odnosu na početnu promatranu 2011. godinu. Najveći ukupni prihodi (1,08 milijardi kuna) ostvareni su u 2016. godini, kao i najveća dobit razdoblja (95,3 milijuna kuna) dok je najveći gubitak zabilježen je u 2013. godini.

Grad Ludbreg je po broju poduzetnika na 78. mjestu među svim gradovima i općinama u Hrvatskoj, dok je po broju zaposlenih kod poduzetnika na 45. mjestu, a po neto dobiti na 60. mjestu.

3.3 Analiza poduzetništva prema podsektorima i djelatnostima

U nastavku je prikazana sektorska struktura poduzetnika s područja grada Ludbrega te dobit i gubitak razdoblja pojedinačno po svakoj od djelatnosti.

Tablica 11. Prikaz broja poduzetnika te dobiti i gubitka poduzetnika grada Ludbrega po područjima djelatnosti, 2016., 2017.

Područje djelatnosti	Broj poduzetnika	Dobit razdoblja		Gubitak razdoblja	
		2016.	2017.	2016.	2017.
A)Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	6	485	500	0	12
C)Prerađivačka industrija	50	41.771	44.681	1.472	1.731
E)Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	2	25	59	0	0
F)Građevinarstvo	21	2.693	2.011	7.723	141
G)Trgovina na veliko i malo	49	45.727	6.494	249	8.890
H)Prijevoz i skladištenje	4	162	253	39	19
I)Djelat. pružanja smještaja te pripreme i usluž. hrane	9	435	580	205	19
J) Informacije i komunikacije	10	534	1.261	64	1.686
L)Poslovanje nekretninama	2	514	172	0	0
M)Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	20	1.345	1.640	124	397
N)Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	3	392	618	0	0

P) Obrazovanje	5	352	341	118	99
Q) Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2	12	101	0	0
R) Umjetnost, zabava i rekreacija	1	0	0	5	7
S) Ostale uslužne djelatnosti	6	40	268	30	11
Ukupno	190	94.493	58.979	10.028	13.013

* (iznosi u tisućama kuna)

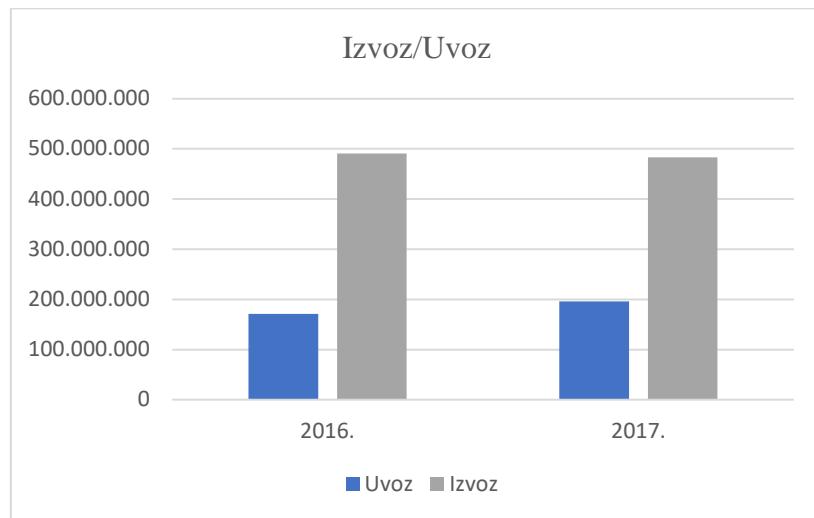
Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2016., 2017.

Promatrano prema područjima djelatnosti najznačajnije djelatnosti prema broju poduzetnika su prerađivačka industrija sa 50 poduzetnika, trgovina na veliko i malo sa 49 poduzetnika, građevinarstvo sa 21 poduzetnikom i stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti sa 20 poduzetnika.

U 2017. godini najveću dobit razdoblja ostvarili su poduzetnici iz djelatnosti prerađivačke industrije. Od ukupno 50 poduzetnika ove djelatnosti njih 41 je ostvarilo dobit razdoblja u iznosu od 44,7 milijuna kuna dok je 9 poduzetnika iskazalo gubitak razdoblja u iznosu od 1,7 milijuna kuna, što je rezultiralo sa ostvarenom neto dobiti u iznosu od 42,9 milijuna kuna što je povećanje za 6,6% u odnosu na promatranu 2016. godinu. Konačni ili konsolidirani finansijski rezultat – neto dobit poduzetnika grada Ludbrega pozitivnog je predznaka što znači da su poduzetnici na području grada Ludbrega u 2017. godini poslovali sa neto dobiti. Ostvarena neto dobit u iznosu od 45,9 milijuna kuna smanjena je za 45,6 % u odnosu na usporednu 2016. godinu.

3.4. Malo gospodarstvo u Ludbregu i tržišta

Poduzetnici sa prostora grada Ludbrega u 2017. godini bilježili su pad trgovinskog salda za 10,2% što je posljedica porasta uvoza uz smanjenje izvoza. Uvoz i izvoz 2016. i 2017. godine prikazani su grafikonom u nastavku.

Grafikon 8. Odnos uvoza i izvoza poduzetnika grada Ludbrega u 2016. i 2017. godini

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2016., 2017.

U 2016. godini veličina izvoza iznosila je 490.715.000 kuna, a u 2017. godini 483.253.000 kuna, tj. izvoz je pao za 1,5%. Uvoz je porastao u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu, sa 171.253.000 kuna na 196.333.000 kuna, tj. za 14,6%. Najznačajnije izvozno tržište Varaždinske županije, pa tako i grada Ludbrega je tržište Europe, od čega je 22% izvoza orijentirano na Njemačku, 19% na Austriju te 11% na Italiju.

Ukoliko se izvoz razmotri prema veličini poduzeća, u ukupnom izvozu mikro poduzetnici imaju udio od 5,3%, mali poduzetnici 8,4% a srednji poduzetnici 86,2%. Tablicom u nastavku prikazana je lista prvih 10 poduzetnika prema veličini izvoza u gradu Ludbregu u 2017. godini. Najviše je izvozno orijentirana djelatnost C-prerađivačka industrija.

Tablica 12. Rang lista prvih deset poduzetnika prema veličini izvoza u gradu Ludbregu u 2017.

Naziv	NKD (Djelatnost)	Izvoz
1. ACG LUKAPS D.O.O.	20.52 - Proizvodnja ljepila	123.356
2. DUCATI KOMPONENTI D.O.O.	27.90 - Proizvodnja ostale električne opreme	106.609
3. OPREMA D.D.	28.25 - Proizvodnja rashladne i ventilacijske opreme, osim za kućanstvo	103.542
4. INOXMONT-VS D.O.O.	25.99 - Proizvodnja ostalih gotovih proizvoda od metala, d. n.	52.776

5. ENERGY PLUS D.O.O.	28.94 - Proizvodnja strojeva za industriju tekstila, odjeće i kože	20.079
6. OPREMA-STROJEVI D.D.	28.93 - Proizvodnja strojeva za industriju hrane, pića i duhana	17.468
7. LED D.O.O.	15.20 - Proizvodnja obuće	11.963
8. IBO METAL D.O.O.	46.19-Posredovanje u trgovini raznovrsnim proizvodima	7.784
9. FARMAL D.D.	46.46 - Trgovina na veliko farmaceutskim proizvodima	5.079
10. GRAFIČAR D.D.	17.21 - Proizvodnja valovitog papira i kartona te ambalaže od papira i kartona	5.069
UKUPNO 10 NAJVEĆIH PREMA VELIČINI IZVOZA		453.725

* (u tisućama kn)

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2017.

3.5. Radna snaga maloga gospodarstva u Ludbregu

U rujnu 2018. godine na području grada Ludbrega evidentirane su ukupno 288 nezaposlene osobe (Mjesečni statistički bilten, HZZ), od čega 117 muškaraca i 171 žena. Kretanje nezaposlenosti na području grada Ludbrega u istom razdoblju (rujan) u posljednjih 5 godina prikazano je grafikonom u nastavku.

Grafikon 9. Kretanje ukupnog broja nezaposlenih osoba na području grada Ludbrega

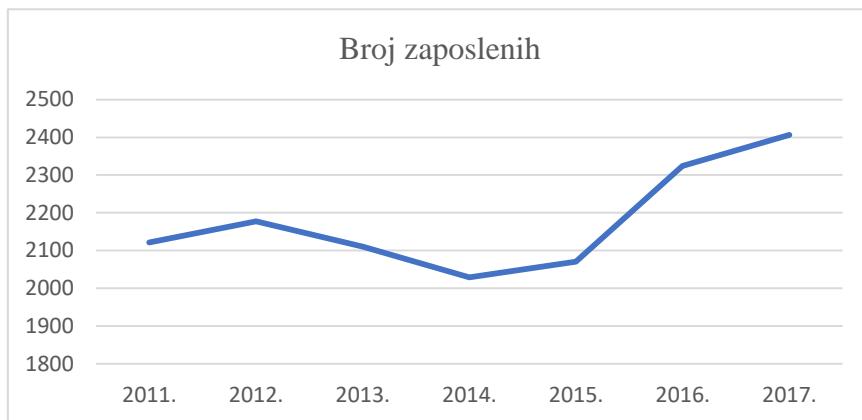
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Mjesečni statistički bilten, 2014.-2018.

Vidljivo je kako je prisutan trend smanjenja broja ukupno nezaposlenih osoba na području grada Ludbrega. U 2018. godini je evidentirano 68% manje nezaposlenih osoba u odnosu na prvu

promatranu godinu, 2014. Prema podacima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, na području Varaždinske županije su u 2018. godini identificirana sljedeća srednjoškolska deficitarna zanimanja: tesar/ica, zavarivač/ica, elektroinstalater/ka, zidar/ka, vozač/ica motornog vozila, limar/ica, krojač/ica, tapetar/ka, fasader/ka, konobar/ica, armirač/ica, bravars/ka, CNC operater/ka, stolar/ka, instalater/ka kućnih instalacija, monter/ka suhe gradnje, keramičar/ka, automehatroničar/ka, pekar/ica, soboslikar/ica, kuhar/ica, mesar/ica, obućar/ka, galanterist/ica i strojobravar/ica. Osim deficitarnih srednjoškolskih zanimanja, definirani su i deficitarni studijski obrazovni programi od bitnog značaja za gospodarski razvoj grada: elektrotehnika, medicina, psihologija, farmacija, strojarstvo, građevinarstvo, matematika, fizika, engleski jezik te njemački jezik.

Prema kumulativnom godišnjem finansijskom izvještaju poduzetnika grada Ludbrega, u 2016. godini na kraju razdoblja ukupno je bilo zaposleno 2.343 osobe, a broj zaposlenih prema satima rada iznosio je 2.258. Na kraju 2017. godine poduzetnici grada Ludbrega ukupno su zapošljivali 2.493 osobe, prema satima rada 2.406 osobe što čini 5,7 % ukupno zaposlenih u Varaždinskoj županiji te 0,3 % zaposlenih u Republici Hrvatskoj. Grafikom u nastavku prikazano je kretanje broja zaposlenih osoba u sektoru malog gospodarstva u razdoblju od 2011. do 2017. godine.

Grafikon 10. Kretanje broja zaposlenih osoba u poduzećima koja posluju u Ludbregu

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2017.

Najviše zaposlenih evidentirano je u 2017. godini, 2.406, što je za 285 radnika odnosno 13,44% više u odnosu na početnu 2011. godinu. Kretanje prosječne mjesecne neto plaće po zaposlenom prikazano je sljedećom tablicom.

Tablica 13. Prosječne mjesecne neto plaće po zaposlenom na području grada Ludbrega, 2011.-2017.

Opis	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Prosječna mjesecna neto plaća po zaposlenom	3.498	3.659	3.866	3.995	4.903	4.683	4860

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2017.

Najviša prosječna mjesecna plaća (neto) obračunata je u 2015. godini u iznosu od 4.903 kune što je 1.405 kuna, odnosno 40,2% više u odnosu na prosječnu plaću obračunatu u 2011. godini i 43 kune, odnosno 0,8% više u odnosu za zadnju promatranu godinu-2017. Prosječna mjesecna plaća po zaposlenom na razini Varaždinske županije iznosila je 4.448 kuna u 2017. godini, a na razini Republike Hrvatske 5.372 kune. To znači da je prosječna mjesecna neto plaća u Ludbregu za 9,3% veća od plaće u Varaždinskoj županiji, a za 9,5% manja u odnosu na prosječnu mjesecnu plaću na razini Republike Hrvatske.

Troškovi za osoblje (neto plaće, porezi i doprinosi iz plaće i na plaće) čine znatnu stavku u strukturi ukupnih rashoda; na razini grada Ludbrega u 2017. godini isti su iznosili 214,4 milijuna kuna i bili su 9,8 % veći nego usporedne 2016. godine. U ukupnim rashodima sudjeluju sa 21,4 % što je povećanje za 0,9 % u odnosu na prethodnu 2016. godinu. Troškovi za osoblje na razini Varaždinske županije čine 14,0 % ukupnih troškova županije, te je u odnosu na usporednu 2016. godinu njihov udio povećan za 0,4 %. Na razini ukupnog hrvatskog poduzetništva troškovi osoblja čine 13,9 % ukupnih rashoda što je 0,2 % manje u odnosu na usporednu 2016. godinu.

Isplata plaće u poduzetništvu, kao i proteklih godina, nije bila zakonski ograničena, već se isplaćivala u skladu s poslovnom politikom i financijskim mogućnostima svakoga pojedinog poslodavca. Poduzetnici grada Ludbrega obračunali su za neto plaće u 2017. godini za 2 406 zaposlenih ukupno 140,3 milijuna kuna. U odnosu na 2016. godinu masa novca za neto plaće povećana je za 10,8 %, dok je broj zaposlenih povećan za 6,6 %. Analiza udjela mase neto plaće u ukupnim rashodima poduzetnika grada Ludbrega pokazuje da je taj udjel u 2017. godini bio 14,0 %, odnosno veći nego 2016. godine kada je iznosio 13,3%.

Mikro poduzeća	Mala poduzeća	Srednja poduzeća
• 3.677 kn	• 4.286 kn	• 5.758 kn

Promatrano prema veličini poduzetnika najviše plaće isplaćivane su kod srednje velikih poduzetnika. Prosječna mjesecna isplaćena neto plaća po zaposlenom kod srednje velikih poduzetnika iznosila je 5 758 kuna što je 18,5 % više od prosjeka svih poduzetnika grada Ludbrega, 22,8 % više od županijskog prosjeka srednje velikih poduzetnika te 2,0 % manje od prosjeka zaposlenih kod srednje velikih poduzetnika Hrvatske.

Prosječna mjesecna neto plaća zaposlenih kod malih poduzetnika grada Ludbrega u 2017. godini iznosila je 4 286 kune što je 11,8 % manje od prosjeka svih poduzetnika grada Ludbrega (4 860 kuna), 7,1 % manje od prosjeka malih poduzetnika Varaždinske županije (4 614 kuna) te 17,8 % manje od prosjeka zaposlenih kod malih poduzetnika Hrvatske (5 217 kuna).

Prosječna mjesecačna neto plaća zaposlenih kod mikro poduzetnika grada Ludbrega u 2017. godini iznosila je 3 677 kuna što je 24,3 % manje od prosjeka svih poduzetnika grada Ludbrega (4 860 kuna), 4,4 % manje od prosjeka mikro poduzetnika Varaždinske županije (3 846 kuna) te 4,1 % manje od prosjeka zaposlenih kod mikro poduzetnika Hrvatske (3 834 kune).

U strukturi gospodarstva grada Ludbrega u 2017. godini, kao i prethodnih godina, promatrano prema kriteriju broja zaposlenih dominantnu ulogu imaju poduzetnici iz djelatnosti prerađivačke industrije, građevinarstva, trgovine na veliko i malo, te djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

Tablica 14. Broj zaposlenih i prosječne mjesecačne neto plaće po djelatnostima na području grada Ludbrega, 2017.

Područje djelatnosti	Broj zaposlenih	Prosječna mj. neto plaća (kn)
A)Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	20	3.658
C)Prerađivačka industrija	1.674	4.979
E)Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda	37	4.541
F)Građevinarstvo	266	4.526
G)Trgovina na veliko i malo	175	5.525
H)Prijevoz i skladištenje	7	5.147
I)Djelat. pružanja smještaja te pripreme i usluž. hrane	60	3.599
J) Informacije i komunikacije	34	4.568
L)Poslovanje nekretninama	2	2.669
M)Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	43	4.637
N)Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	26	4.385
P) Obrazovanje	36	3.693
Q)Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	16	2.950
S)Ostale uslužne djelatnosti	10	4.076
Ukupno	2.406	4.860

Izvor: FINA-Analiza finansijskih rezultata poslovanja poduzetnika grada Ludbrega, 2017.

U 2017. godini najveći broj zaposlenih, 1.674 ili 69,6%, zapošljavali su poduzetnici koji posluju u sektoru prerađivačke industrije koji su obračunali prosječnu mjesecačnu neto plaću u iznosu od 4.979 kuna što je za 1 % više nego 2016. godine, za 2,4% više od prosječne plaće grada Ludbrega, za 7,5% manje od prosječne plaće zaposlenih kod poduzetnika djelatnosti prerađivačke industrije Hrvatske (5.382 kuna) te za 14,4% više od prosjeka prerađivačke industrije Varaždinske županije (4.351 kuna). Druga značajna skupina su poduzetnici iz djelatnosti građevinarstva koji su u 2017. godini zapošljavali 266 zaposlenih ili 11,1 % od ukupno zaposlenih na razini grada. Njihova prosječna mjesecačna neto plaća ostvarena je u iznosu od 4.526 kuna što je za 25,1% više nego 2016. godine, ali za 6,7 % manje od prosjeka grada Ludbrega, za 3,7% manje od prosjeka zaposlenih kod poduzetnika građevinarstva Hrvatske (4.702 kuna) te za 3,6 % manje od prosjeka građevinarstva Varaždinske županije (4.696 kuna). Od ostalih djelatnosti izdvaja se djelatnost trgovine na veliko i malo. U 2017. godini kod poduzetnika grada Ludbrega u djelatnosti trgovine bilo je 175 zaposlena ili 7,3 % ukupno zaposlenih

na razini grada. Zaposlenima u toj djelatnosti obračunata je prosječna mjesecna neto plaća u iznosu od 5.525 kuna, što je iznad prosjeka grada Ludbrega za 13,7%, za 6,9% iznad prosjeka zaposlenih u istoj djelatnosti Hrvatske (5.166 kuna) te za 26,4% iznad prosjeka djelatnosti trgovine Varaždinske županije (4.370 kuna). Najveća prosječna mjesecna plaća (5.525 kuna) obračunana je zaposlenima kod 49 poduzetnika u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, dok je najmanja prosječna mjesecna plaća (2.669 kuna) obračunana kod 2 poduzetnika u području djelatnosti poslovanja nekretninama.

3.6. Percepcija i stavovi stanovništva Grada Ludbrega o poduzetništvu

U svrhu uključivanja građana grada Ludbrega u izradu Strategije razvoja poduzetništva distribuiran je online anketni upitnik koji je bio dostupan cijelokupnom stanovništvu, a posebna anketa je distribuirana i poduzetnicima grada Ludbrega. Cilj ankete koja je bila distribuirana građanima bio je dobiti povratne informacije od građana i ostalih dionika Grada Ludbrega o stavovima prema poduzetništvu, sa svrhom poboljšanja uvjeta u poduzetništvu, razvoja adekvatne poduzetničke okoline, poboljšanje standarda i uvjeta života građana te privlačnosti Grada Ludbrega za investitore. Cilj ankete koja je distribuirana poduzetnicima bio je prikupljanje ocjene o poslovnoj klimi među direktorima lokalnih poduzeća i vlasnicima obrta. Svrha prikupljanja odgovora je stvaranje smjernica za strateško planiranje i daljnji razvoj jer poduzetnici najbolje znaju kako snage i slabosti lokalnog okruženja utječu na rad poduzeća.

Cijelokupno stanovništvo grada Ludbrega

Kada se radi o preferenciji između samozapošljavanja, odnosno imati vlastiti poslovni subjekt ili biti zaposlen u tuđem subjektu, podjednak broj stanovnika grada Ludbrega se izjasnio za obje opcije. Među građanima koji su se izjasnili kako bi radije bili zaposleni u tuđem poduzeću prevladava mišljenje kako je to bolja opcija zbog mogućnosti ostvarivanja redovnih i stabilnih primanja, a osobama koje su se izjasnile kako bi radije imale vlastiti poslovni subjekt ta opcija je primamljivija zbog mogućnosti bolje zarade. Većini građana koji su se izjasnili da bi radije radili u tuđem poduzeću opcija osnivanja vlastitog poduzeća je privlačna, međutim najznačajniji faktor koji ih odbija od te opcije je nedostatak finansijskih sredstava za pokretanje posla, nesigurnost i neredovitost primanja. Većina građana smatra kako im njihovo formalno obrazovanje nije pomoglo u poduzimanju inicijative i razvoja poduzetničkog stava te da im nije unaprijedilo vještine i znanje o osnivanju i vođenju poduzeća. Kada se radi o stavovima građana prema poduzetnicima, u velikoj većini prevladavaju pozitivni stavovi i mišljenja. Većina građana se slaže ili u potpunosti slaže s tvrdnjom da poduzetnici stvaraju nove proizvode i usluge koji su korisni za cijelu zajednicu te da su poduzetnici kreatori radnog mesta. Također, većina stanovnika se izjasnila da bi u slučaju da posjeduju raspoloživa finansijska sredstva, tj. da raspolažu većom količinom novaca kojom bi se posljedice koje nosi rizik od propadanja posla svele na minimum, pokrenuli vlastiti posao. Iz rezultata ankete provedene nad

građanima grada Ludbrega može se zaključiti da su najveći ograničavajući faktori razvoja poduzetništva nedostatak finansijskih sredstava, strah od bankrota ukoliko posao propadne te općenito rizici nesigurnosti i nestabilnosti primanja.

Poduzetnici sa područja grada Ludbrega

U istraživanje su bili uključeni poduzetnici svih veličina, vlasnici mikro, malih i srednjih poduzeća, koji posluju i na tržištu krajne potrošnje, a i na tržištu poslovne potrošnje (B2B) te kojima je najznačajnije tržište pretežito tržište Republike Hrvatske. 47% poduzetnika u sljedećih 5 godina očekuje porast broja zaposlenih, 18% pad, a 35% ih smatra kako se razina zaposlenosti neće značajno mijenjati. 70% poduzetnika navelo je da je imalo ili će imati problema u pronalaženju stručnog kadra, a većina ih je za uzrok navedenog problema spomenula odlazak radnika u inozemstvo te nedostatak radnika sa odgovarajućom stručnom spremom, pri čemu naglašavaju sve manji broj upisane djece u strukovne srednje škole. Čak 84% poduzetnika izjavilo je da njihovo poduzeće planira nova ulaganja u sljedećih 5 godina, od čega većina planira uložiti sredstva u opremanje. 59% poduzetnika u sljedećih 5 godina namjerava koristiti sredstva EU fondova za daljnji razvoj poslovanja.

Poduzetnike se pitalo da navedu svoje mišljenje o najpozitivnijim stvarima vezanim uz Grad Ludbreg kao mjesta za vođenje poslovanja. Najčešći odgovor bio je isticanje prednosti male sredine u kojoj je sve dostupno, u kojoj se lako širi mreža poslovnih suradnika, prednost nižih troškova poslovanja, dobre prometne povezanosti te uspostavljene dobre suradnje s Gradskom upravom. Kao negativne stvari vezane uz Grad Ludbreg kao mjesto za vođenje poslovanja ističu neujednačenost potreba tržišta i stručnog kadra, nedovoljna promocija poduzetnika i poduzeća te visoki trošak komunalne naknade. Općenito gledajući, 53% poduzetnika smatra da je grad Ludbreg dobro ili izrazito dobro mjesto za vođenje poslovanja poduzeća, a 17% da je loše ili izrazito loše mjesto za vođenje poslovanja poduzeća. Većina poduzetnika smatra da Grad nastoji proces izdavanja suglasnosti i izdavanje rješenja o komunalnom doprinosu za gradnju, prenamjenu ili proširenje poslovnih zgrada učiniti što bržim i pravednijim. Više poduzetnika smatra da su u usporedbi s drugim općinama/gradovima u Republici Hrvatskoj lokalni porezi i naknade koje utječu na poduzetništvo neprihvatljivi, nego li ih smatra da su prihvatljivi. Većina poduzetnika smatra da Grad odgovorno koristi javna sredstva. Otprilike je podjednak broj poduzetnika koji su upoznati, odnosno nisu upoznati s činjenicom da je Grad "Programom javnih potreba u području gospodarstva i poljoprivrede Grada Ludbrega za 2018." godinu osigurao sredstva za poticanje poduzetništva. 57% poduzetnika nije upoznato s postojanjem "Programa mjera poticanja razvoja poduzetništva na području Grada Ludbrega za razdoblje 2018.-2020." Kada su im predstavljene mjere iz navedenog programa, svi poduzetnici su se složili da im je

dio mjera (ovisno o tipu djelatnosti) koristan za razvoj njihovog poslovanja. Tablicom u nastavku dan je prikaz njihovih odgovora na pitanje koja od mjera im se čini korisna za razvoj njihovog poslovanja.

Tablica 15. Mišljenje poduzetnika o značaju pojedine mjere Programa mjera za poticanje razvoja poduzetništva na području Grada Ludbrega za razdoblje 2018.-2020.

Kupnja zemljišta u Poduzetničkoj zoni Ludbreg po povlaštenoj cijeni zemljišta.	25%
Oslobađanje plaćanja komunalne naknade.	50%
Sufinanciranje troškova zakupa poslovnog prostora.	50%
Subvencioniranje nabave i ugradnje novih strojeva i opreme.	69%
Subvencioniranje inicijalnih troškova pokretanja gospodarske aktivnosti poduzetnika početnika.	31%
Sufinanciranje razvoja komercijalizacije inovativnog proizvoda ili usluge	25%
Subvencioniranje certificiranja proizvoda.	38%
Subvencioniranje troškova implementacije industrijskog i grafičkog dizajna.	19%
Obrazovni program razvoja poduzetničkih sposobnosti mladin i poticanje razvoja učeničkih zadruga.	31%
Program „Inkubator za kreativne industrije“.	25%
Program stipendiranja učenika/studenata u deficitarnim zanimanjima.	38%
Program administrativno stručne pomoći „Poduzetnički inkubator“.	44%
Subvencioniranje kamatne stope za poduzetničke kredite.	25%

Izvor: Vlastito istraživanje

Iz istraživanja je vidljivo da najveći postotak poduzetnika mjeru subvencioniranja nabave i ugradnje novih strojeva i opreme smatra korisnom za vlastito poslovanje, njih čak 69%. Također, polovica poduzetnika smatra korisnom mjeru oslobađanja plaćanja komunalne naknade te sufinanciranja troškova zakupa poslovnog prostora. Neke od mjera, kao na primjer subvencioniranje troškova implementacije industrijskog i grafičkog dizajna te program „Inkubator za kreativne industrije“ specifične su za određene vrste djelatnosti, stoga je razumljivo da se manji broj poduzetnika izjasnio da su te mjeru korisne za razvoj njihovog vlastitog poslovanja. Međutim, nastavak provedbe mjeru je poželjan, budući da se njima značajno pridonosi razvoju kreativnih industrija i sve većem broju poduzetnika koji otvaraju poduzeća u tom specifičnom području.

Poduzetnike se također pitalo da navedu svoje mišljenje i ocjenu o tome kako Grad Ludbreg obavlja pružanje određenih usluga. Najbolje su ocijenjeni zaštita okoliša, prikupljanje i odlaganje otpada

pružanje zaštite od požara, obrazovanje, briga o djeci, kultura i sport te pružanje socijalne skrbi. U niti jednoj kategoriji usluga ne prevladava mišljenje da se ista obavlja loše, ali postoji mišljenje kako bi se moglo unaprijediti stanovanje, upravljanje gradskim vlasništvom, održavanje cesta, pružanje primarne zdravstvene zaštite, zaštita potrošača, prostorno i urbanističko planiranje, održavanje cesta te izdavanje potrebnih suglasnosti i dozvola. Dio mjera za unaprjeđenje pojedinih kategorija predviđen je strategijom Ludbreg – pametan grad, Strategija razvoja pametnog grada, a dio mjera, kao na primjer održavanje cesta te pružanje primarne zdravstvene zaštite može se unaprijediti putem većih razvojnih projekata koji se mogu sufinancirati sredstvima iz fondova Europske unije, ovisno o raspoloživim natječajima ovog i sljedećeg programskog razdoblja.

3.7. Finansijski instrumenti za poduzetnike

U nastavku se nalazi pregled mogućnosti financiranja za poduzetnike i poljoprivrednike. Pregled uključuje Programe putem kojih se mogu ostvariti bespovratna sredstva te poslovne zajmove i kredite s niskim kamatnim stopama namijenjene poticanju razvoja poduzetništva.

1) Bespovratna sredstva iz Strukturnih i investicijskih Fondova Europske unije

Natječaji za dodjelu bespovratnih sredstava raspisuju se u okviru sljedećih programa relevantnih za vlasnike trgovačkih društava, obrta ili poljoprivrednih gospodarstava:

Operativni program Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.

Temeljni programski dokument kojim se provodi kohezijska politika Europske unije i doprinosi cilju Ulaganje za rast i radna mjesta kroz poticanje ulaganja u infrastrukturne investicije (u područjima prometa, energetike, zaštite okoliša, ICT-a) i pružanje potpore razvoju poduzetništva i istraživačkih djelatnosti.

Prioritetne osi Programa su: **Jačanje gospodarstva primjenom istraživanja i inovacija; Korištenje informacijske i komunikacijske tehnologije; Poslovna konkurentnost;** Promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije; Klimatske promjene i upravljanje rizicima; Zaštita okoliša i održivost resursa; Povezanost i mobilnost; Socijalno uključivanje i zdravlje; Obrazovanje, vještine i cjeloživotno učenje; Tehnička pomoć.

Program ruralnog razvoja 2014.-2020.

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) predstavlja jedno od najznačajnijih područja djelovanja institucija Europske unije. Ruralni razvoj, kao drugi stup ZPP financiran je sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR). Cilj programa: poticanje konkurenčnosti poljoprivrede, osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i klimatskim promjenama i postizanje uravnoveženog teritorijalnog razvoja ruralnih područja, uključujući stvaranje i očuvanje radnih mjesti.

Prioritetne osi Programa: Promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim

područjima; Povećanje održivosti poljoprivrednih gospodarstava te konkurentnosti svih vrsta poljoprivrednih djelatnosti u svim regijama, promovirajući pri tome i inovacijske poljoprivredne tehnologije, kao i održivo upravljanje šumama; Promicanje organiziranja lanca prehrane, uključujući preradu i trženje poljoprivrednih proizvoda, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi; Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava vezanih uz poljoprivrednu i šumarstvo; Promicanje učinkovitosti resursa i pomaka prema klimatski elastičnom gospodarstvu s niskom razinom ugljika u poljoprivrednom, prehrabrenom i šumarskom sektoru; Promicanje socijalne uključenosti, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj u ruralnim područjima; Tehnička pomoć. Mjere: M4 – Ulaganja u fizičku imovinu; M5 – Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti; M6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja; M8 – Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma; M9 – Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija; M10 – Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene; M11 – Ekološki uzgoj; M16 – Suradnja; M17 – Upravljanje rizicima;

Napomena: Spomenuti programi važeći su u razdoblju do 2020. godine, nakon čega slijedi novo programsko razdoblje i donošenje Operativnih programa za razdoblje 2021.-2027.

Grad Ludbreg poduzetnicima pruža podršku u cijelokupnom procesu pripreme i provedbe projekata. Poduzetnicima je na raspolaganju besplatna usluga Grada Ludbrega koja uključuje: podršku pri pripremi projekata (pisanju, analizi, kontroli projektnog prijedloga), savjetovanje, organiziranje okruglih stolova na temu korištenja sredstava Europskih strukturnih i investicijskih fondova, edukaciju o korištenju bespovratnih sredstava Europske unije te asistenciju u provedbi odobrenih projekata. Grad će spomenuto podršku poduzetnicima nastaviti pružati i dalje, bez naknade, s ciljem što bolje pripreme na odabrani natječaj i samim time veće apsorpcije dostupnih sredstava od strane poduzetnika sa područja Grada Ludbrega.

Poduzetnicima se savjetuje da prate objavu natječaja kako bi bili informirani o mogućnostima i iskoristili bespovratna sredstva za razvoj vlastitog poslovanja. Korisne web stranice na kojima se zainteresirani mogu informirati o EU i nacionalnim natječajima su:

<https://strukturnifondovi.hr/>

<https://efondovi.mrrfeu.hr/>

<https://ruralnirazvoj.hr/>

<https://www.aprrr.hr/>

www.esf.hr/

www.obzor2020.hr/

https://gov.hr/ministarstva-i-drzavna-tijela/
---

2. HAMAG-BICRO - ESIF zajmovi

ESIF zajam idealan je za poduzetnike početnike i poduzetnike koji planiraju uložiti u opremu, poslovni prostor ili obrtna sredstva potrebna za poslovni uzlet. HAMAG-BICRO raspisao je pet programa linije ESIF zajmova, prikazanih u nastavku.

Mikro investicijski zajam	-Mikro gospodarski subjekt -Mali gospodarski subjekt -Fizičke osobe- u trenutku podnošenja zahtjeva za kredit nemaju registrirani vlastiti gospodarski subjekt
Mikro zajam za obrtna sredstva	-Mikro gospodarski subjekt -Mali gospodarski subjekt
ESIF mali zajam	-Mikro gospodarski subjekt -Mali gospodarski subjekt -Srednji gospodarski subjekt -Fizičke osobe- u trenutku podnošenja zahtjeva za kredit nemaju registrirani vlastiti gospodarski subjekt
Mikro zajam za ruralni razvoj	-Mikro i mali poduzetnici u poljoprivrednom, prerađivačkom i šumarskom sektoru
Mali zajam za ruralni razvoj	-Mikro, mali i srednji poduzetnici u poljoprivrednom, prerađivačkom i šumarskom sektoru

Osnova sredstva odnose se na kupnju materijalne (poslovni prostor, oprema, postrojenja i slično) i nematerijalne imovine (licence, dozvole, software i slično). Obrtnim sredstvima mogu se financirati: plaće radnika, režijski troškovi, troškovi najma, nabavke sirovina, marketinških usluga, vanjskih suradnika, dobavljača itd.

3. HBOR – Krediti

Hrvatska banka za obnovu i razvoj je razvojna i izvozna banka osnovana sa svrhom kreditiranja obnove i razvitka hrvatskoga gospodarstva. Poduzetnicima nude razne kreditne linije te kredite po pojedinom programu mogu ostvariti poduzetnici u određenim fazama razvoja poslovanja. U nastavku se nalazi pregled dostupnih kreditnih programa.

START-UP	Poduzetnici koji po prvi put osnivaju obrt, trgovačko društvo ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo, zadruge i mali i srednji poduzetnici koji
-----------------	---

	posljuju kraće od dvije godine.
PODUZETNIŠTVO ŽENA	Trgovačka društva, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, fizičke osobe koje samostalno obavljaju djelatnost, zadruge i ustanove: u kojima jedna ili više žena posjeduje najmanje 51% kapitala u društvu ili su žene registrirane vlasnice i čiju upravu vodi žena.
MLADI PODUZETNICI	Trgovačka društva, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, fizičke osobe koje samostalno obavljaju djelatnost, zadruge i ustanove: u kojima jedna ili više osoba u dobnoj skupini do 30 godina života posjeduje najmanje 51% kapitala ili su osobe u dobnoj skupini do 30 godina života registrirani vlasnici i u kojima osoba u dobnoj skupini do 30 godina života vodi Upravu.
PRONALASCI	Mala i srednja trgovačka društva, obrtnici i obiteljska poljoprivredna gospodarstva koja imaju razvijen proizvod (atestiran prototip) i/ili tehnologiju.
INVESTICIJSKI KREDITI	Programi: Razvoj malog i srednjeg poduzetništva - trgovačka društva, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, fizičke osobe koje samostalno obavljaju djelatnost; ESIF krediti za rast i razvoj – mali i srednji poduzetnici; Turizam – trgovačka društva, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva; Poljoprivreda - trgovačka društva, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva, poljoprivrednici; Zaštita okoliša – trgovačka društva, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i ostale pravne osobe; Gospodarstvo - trgovačka društva, obrtnici, zadruge, obiteljska poljoprivredna gospodarstva; Nova proizvodnja – trgovačka društva, obrtnici, zadruge, obiteljska poljoprivredna gospodarstva; Infrastruktura - trgovačka društva, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva i ostale pravne osobe.

4. SWOT ANALIZA

U ovom poglavlju dokumenta, prije konkretiziranja ciljeva strategije, ukratko se grupiraju zaključci SWOT analize koji su ključni za izradu Strategije.

Snage	Slabosti
<i>Makroekonomski situacija</i>	<i>Makroekonomski situacija</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Vrijednost indeksa razvijenosti iznosi 105,544, tj. Grad Ludbreg je u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave. - Porast broja stanovnika od 4,55% - Kontinuirano smanjenje nezaposlenosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograničena veličina domaćeg tržišta - Iznos plaćanja i doprinosa za poduzeća u obliku poreza, naknada i administrativnih pristojbi
<i>Institucionalni okvir</i>	<i>Institucionalni okvir</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Ustrojena institucionalna potpora na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini - Dobra suradnja između Poduzetničkog inkubatora Lucera i Gradske uprave - Interes lokalne samouprave za izradom strategija, programa i projekata 	<ul style="list-style-type: none"> - Kvaliteta i količina (statističkih) dostupnih informacija o malom gospodarstvu - Nedovoljna informiranost građana o poduzetničkim potpornim institucijama i uslugama koje nude - Nedovoljna promocija poduzetništva od strane potpornih institucija - Nedostatak količine raspoloživih sredstva za promociju poduzetništva od strane JLS-a i poduzetničkih potpornih institucija
<i>Politika pružanja potpore</i>	<i>Politika pružanja potpore</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Uspostavljene poticajne mјere za razvoj poduzetništva u okviru olakšica za poduzetnike - Usvojen Program mјera poticanja razvoja poduzetništva na području Grada Ludbrega za razdoblje 2018.-2020. godine - Na snazi je Program „Poduzetnik 3“ kojim se subvencionira dio kamate na kredite - Donesen Program javnih potreba u području gospodarstva i poljoprivrede kojim su između ostalog osigurana sredstva za poticanje poduzetništva. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedovoljan broj programa za cjeloživotno učenje u poduzetništvu - Slabija educiranost građana i poduzetnika o mogućnostima koje pružaju doneseni Programi za poticanje poduzetništva
<i>Poslovno okruženje</i>	<i>Poslovno okruženje</i>
<ul style="list-style-type: none"> - Prevladavajuće pozitivno mišljenje građana i poduzetnika o poduzetništvu - Dobra suradnja između gradske uprave i poduzetnika - Pozitivna poduzetnička klima - Pozitivni stavovi o privlačnosti osnivanja poduzeća 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograničen pristup izvorima financiranja za nova poduzeća i mikro poduzeća - Prevladavajuće mišljenje poduzetnika o prevelikim komunalnim naknadama i drugim obaveznim davanjima poduzetnika - Nedovoljna uključenost poduzetnika u odlučivanje o javnim investicijama - Nedostatak finansijskih sredstava građanstva za osnivanje i vođenje poslovanja - Strah od rizika nestabilnosti i nesigurnosti primanja u slučaju samozapošljavanja
<i>Poslovni sektor</i>	<i>Poslovni sektor</i>

<ul style="list-style-type: none"> -Trend porasta broja poduzeća -Porast ukupnih prihoda poduzeća i porast dobiti -Porast veličine izvoza -Važnost i razvijenost prerađivačke industrije -Visoki prioritet koji postojeći poduzetnici pridaju inovacijama i novim ulaganjima u razvoj poslovanja -Snaga i značaj malih poduzeća u gradu Ludbregu 	<ul style="list-style-type: none"> - Potrebno je više klastera, udruga, umrežavanja i suradnje između poduzeća - Manje neto plaće od prosjeka županije i RH u mikro poduzećima Ludbrega
Prilike	Prijetnje
<i>Makroekonomski situacija</i>	<i>Makroekonomski situacija</i>
<ul style="list-style-type: none"> -Stabilan bankarski sustav te stabilna tečajna i inflacijska stopa olakšavaju investicije i trgovinu - Jedinstveno tržište EU sa slobodom kretanja (roba, osoba, usluga i kapitala) 	<ul style="list-style-type: none"> -Neusklađenost potreba tržišta i raspoloživosti odgovarajućih kadrova -trend iseljavanja stanovništva
<i>Institucionalni okvir</i>	<i>Institucionalni okvir</i>
<ul style="list-style-type: none"> -Rast broja ustanova za financiranje maloga gospodarstva - Rast mogućnosti za razvoj kapaciteta i jačanje poduzetništva zbog Strukturnih fondova EU -Povezivanje s Kohezijskom politikom EU i pristup finansijskim instrumentima Kohezijske politike - Postojanje određenih sektorskih strategija 	<ul style="list-style-type: none"> - Usporena i neučinkovita birokracija i administracija - Usklađivanje sa promjenjivom zakonskom regulativnom
<i>Politika pružanja potpore</i>	<i>Politika pružanja potpore</i>
<ul style="list-style-type: none"> -Rast izvora financiranja za malo gospodarstvo -Iskustvo u dosadašnjem provođenju programa potpora poduzetništvu -Predviđanje budućih potreba na temelju dosadašnjih mjerljivih pokazatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - Raspoloživost proračunskih sredstava osiguranih za poticanje poduzetništva - Nedostatna informiranost poduzetnika o raspoloživim mogućnostima
<i>Poslovno okruženje</i>	<i>Poslovno okruženje</i>
<ul style="list-style-type: none"> -Daljnje uklanjanje administrativnih zapreka malom gospodarstvu - Lakši pristup tržištu EU 	<ul style="list-style-type: none"> - Konkurenca iz EU na hrvatskom tržištu - Nedovoljna predanost odgovornih tijela na nacionalnoj razini za olakšavanje administrativnih opterećenja za malo gospodarstvo
<i>Poslovni sektor</i>	<i>Poslovni sektor</i>
<ul style="list-style-type: none"> -Rast ukupnih prihoda i broja zaposlenih u poduzećima grada Ludbrega dovodi do rasta mikro poduzeća u mala poduzeća što pridonosi uspješnosti gospodarstva -Umrežavanje, povezivanje, poslovna suradnja između poduzeća s područja grada i županije -Učenje na primjerima dobre prakse, umrežavanje s poduzećima susjednih zemalja putem dostupnih EU programa -Veća ulaganja u istraživanje i razvoj, povećanje inovativnosti poduzeća 	<ul style="list-style-type: none"> -Odljev kvalificirane radne snage -Neadekvatnost (kvalitetom i količinom) formalnog strukovnog obrazovanja čime se dodatno smanjuje broj potencijalnih radnika na tržištu rada -Nedovoljna pripremljenost poduzetnika za korištenje EU fondova

5. CILJEVI RAZVOJA PODUZETNIŠTVA U GRADU LUDBREGU 2018.-2023.

5.1 Vizija, misija, strateški ciljevi i mjere

Vizija – Grad Ludbreg, Grad poduzetništva. Postati grad koji je sinonim za pozitivnu poduzetničku klimu, rast i razvoj poduzetništva te potaknuto time, rast otvaranja novih radnih mesta i gospodarstva Grada Ludbrega u cjelini.

Misija je kreiranje i provedba mjera za razvoj poduzetništva s ciljem podizanja konkurentnosti poduzeća sa područja Grada Ludbrega. Uključuje davanje poticaja u finansijskom, savjetodavnom i informativno-edukativnom obliku. Poticanjem inovacija, razvoja, novih ideja i poduzetničkih pothvata postići će se ciljevi koji vode k dugoročnom razvoju i održivosti poduzeća s područja Grada Ludbrega.

Ciljevi razvoja poduzetništva Grada Ludbrega usklađeni su s ciljevima razvoja poduzetništva Republike Hrvatske te pridonose slici poželjne budućnosti malog gospodarstva u Republici Hrvatskoj – konkurentno malo gospodarstvo koje se temelji na rastućem broju uspješnih poslovnih subjekata, kontinuiranom povećanju izvoza, visokom stupnju inovacija, kvalitetno obrazovanom, fleksibilnom menadžmentu, inovativnom proizvodnom procesu, povoljnom poslovnom okruženju i olakšanom pristupu finansijskim i ostalim instrumentima kako bi se održale povoljne stope rasta ili dostigli najviši europski standardi.

OPĆI CILJ: Dinamičan ekonomski razvoj grada Ludbrega kroz jačanje konkurentnosti malog i srednjeg poduzetništva

Strateški ciljevi utemeljeni su na rezultatima analize postojećeg stanja područja, s naglaskom na poduzetništvo te provedenoj SWOT analizi. Strateški ciljevi određuju smjer kretanja budućih procesa razvoja poduzetništva s krajnjim ciljem ukupnog povećanja gospodarskog razvoja Grada Ludbrega.

Strateški cilj 1: Poboljšanje ekonomske uspješnosti i konkurentnosti

Ukupna ekonomska uspješnost poduzetnika koji posluju na području grada Ludbrega postići će se većim ulaganjima u istraživanje i razvoj, povećanjem stupnja inovacija u poduzećima, rastom izvoza, priznavanjem i certifikacijom proizvoda, što sve posljedično utječe na povećanje konkurentnosti poduzeća.

- Prioritet 1.1. Poticanje investicija u poduzetničkoj zoni i Gradu Ludbregu

Prioritet se odnosi na razvoj postojećih poduzetničkih zona te stvaranje prepostavki za razvoj povoljnog okruženja za osnivanje poduzeća koja svoj rast temelje na visokoj produktivnosti, inovacijama i kreativnosti. Svrha je unapređivanje pozitivne poduzetničke klime u svrhu privlačenja domaćih i stranih investitora, te osiguravanja dalnjeg razvoja gospodarstva.

Mjera 1.1.1. Kupnja zemljišta u poduzetničkoj zoni Ludbreg po povlaštenoj cijeni zemljišta

Cilj mjere je davanje poticaja investitorima za ulaganje u Poduzetničku zonu Ludbreg uz mogućnost umanjenja početnog iznosa kupoprodajne cijene građevinskog zemljišta. Nositelj provođenja Mjere je Grad Ludbreg, Odsjek za prostorno uređenje, komunalne djelatnosti i imovinu. Korisnici mjere su domaća i strana trgovačka društva i obrti. Ovom Mjerom predviđeno je da investitori koji ulažu u Zonu mogu ostvariti sljedeće poticaje: (1) Investitor se oslobođa plaćanja kupoprodajne cijene zemljišta razmjerno broju novozaposlenih djelatnika s prebivalištem na području Grada Ludbrega prema sljedećem kriteriju: 10% kupoprodajne cijene za 3-5 novozaposlenih radnika; 20% kupoprodajne cijene za 6-10 novozaposlenih radnika; 30% kupoprodajne cijene za 11-15 novozaposlenih radnika; 40% kupoprodajne cijene za 16-20 novozaposlenih radnika; 50% kupoprodajne cijene za 21 i više novozaposlenih radnika. (2) Definiranje položaja i površine građevinske parcele unutar zone sukladno zahtjevima investitora. Uvjeti i postupak prodaje/pravo građenja građevinskog zemljišta na području poduzetničke zone utvrdit će se temeljem Natječaja za prodaju zemljišta u Poduzetničkoj zoni Ludbreg i sklopljenog ugovora.

Mjera 1.1.2. Oslobođenje plaćanja komunalne naknade

Cilj mjere je davanje poticaja investitorima za ulaganje u Poduzetničku zonu Grada Ludbrega i na području Grada Ludbrega kroz smanjenje plaćanja komunalne naknade. Nositelj ove Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za financije i proračun. Korisnici mjere su domaća i strana trgovačka društva i obrti. Mjera se provodi na sljedeći način: (1) Investitori imaju pravo na djelomično oslobođenje plaćanja komunalne naknade u visini od 50% utvrđenog iznosa u razdoblju od 1-3 godine, ovisno o broju zaposlenih djelatnika. (2) Investitori koji zapošljavaju do 50 djelatnika u trenutku podnošenja zahtjeva ostvaruju sljedeće poticaje: koji zaposle 3-5 djelatnika 20% utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine; koji zaposle 6-10 djelatnika 40% utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine; koji zaposle više od 10 djelatnika 60% utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine. (3) Investitori koji zapošljavaju iznad 50 djelatnika u trenutku podnošenja zahtjeva ostvaruju sljedeće poticaje: koji zaposle 5-10 djelatnika 20% utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine; koji zaposle 11-20 djelatnika 40% utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine; koji zaposle više od 20 djelatnika 60% utvrđenog iznosa u razdoblju od jedne godine.

Mjera 1.1.3. Sufinanciranje troškova zakupa poslovnog prostora

Cilj ove mjere je sufinanciranje dijela troškova zakupa neiskorištenih i zapuštenih poslovnih prostora na području Grada Ludbrega. Grad Ludbreg nudit će posebne povoljne uvjete poduzetnicima koji će se odlučiti za ponovnu aktivaciju i pokretanje poslovne aktivnosti u zapuštenim poslovnim prostorima na području Grada Ludbrega. Nositelj Mjere je Grad Ludbreg, jedinstveni upravni odjel, Odsjek za prostorno uređenje, komunalne djelatnosti i imovinu. Korisnici su obrti, subjekti malog i srednjeg gospodarstva sa sjedištem odnosno prebivalištem na području Grada Ludbrega. Mjera se provodi na sljedeći način: sufinanciraju se troškovi zakupa poslovnog prostora površine 60 metara kvadratnih do 100 metara kvadratnih u visino od 1% tržišne cijene zakupa nekretnine za uslužne djelatnosti i 2% zakupa za proizvodne djelatnosti, a najviše do 10.000,00 kuna (bez PDV-a) u tijeku jedne kalendarske godine. Isplata subvencije vršit će se jednom godišnje, najkasnije do 15. siječnja za prethodnu godinu. Zakup poslovnog prostora sufinancirat će se na rok od 3 godine. Da bi poduzetnik/investitor ostvario poticaje iz ove mjere mora predložiti ugovor o zakupu poslovnog prostora na minimalni rok od 5 godina te mora zapošljavati minimalno jednog radnika na neodređeno vrijeme.

- Prioritet 1.2. Jačanje konkurentnosti poduzetnika

Razvijanje različitih mogućnosti finansijske potpore za poduzetnike, odnosno subvencioniranje dijela troškova za pokretanje i/ili razvoj poslovanja.

Mjera 1.2.1. Subvencioniranje nabave i ugradnje novih strojeva i opreme

Cilj Mjere je poticanje proizvodnje, konkurentnosti proizvoda i usluga, razvojnog istraživanja te unapređenja tehnoloških postupaka u svrhu zaštite okoliša. Potpore će se dodjeljivati za aktivnosti izgradnje/rekonstrukcije i opremanje nove ili održavanje i opremanje postojećih proizvodnih kapaciteta te posljedično podizanje konkurentnosti poduzetnika na tržištu. Nositelj provođenja Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni odjel, odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte. Korisnici su obrti, subjekti malog i srednjeg gospodarstva sa prebivalištem odnosno sjedištem na području Grada Ludbrega. Putem ove Mjere potpore će se dodjeljivati za: nabavu novih strojeva, postrojenja i opreme za proizvodnju, obradu i preradu; nabavu dijelova postrojenja i opreme kojom se proširuju proizvodni kapaciteti i/ili zaokružuje proizvodna linija; nabavu specijalnih alata, strojeva, mjernih i kontrolnih uređaja i instrumenata; troškove uređenja i opremanja objekata ukoliko isti uključuju preuređenje objekta koji je povezan s osnivanjem nove poslovne jedinice ili proširenjem kapaciteta postojeće poslovne jedinice. Iznos potpore po korisniku dodjeljuje se u visini do 50% vrijednosti računa, a najviše u iznosu do 20.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje za proizvodne djelatnosti, dok se za uslužne i ostale djelatnosti dodjeljuje najviši iznos do 10.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje. Da bi se ostvarili navedeni uvjeti korisnik mora zapošljavati minimalno jednog radnika na neodređeno vrijeme.

Mjera 1.2.2. Subvencioniranje inicijalnih troškova pokretanja gospodarske aktivnosti poduzetnika početnika

Cilj Mjere je povećanje broja gospodarskih subjekata i gospodarskih aktivnosti na području Grada Ludbrega. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte. Korisnici su novoosnovani obrti, subjekti mikro i malog gospodarstva sa sjedištem odnosno prebivalištem na području Grada Ludbrega - poduzetnik početnik. Provedba Mjere uključuje subvenciju troškova pri pokretanju gospodarske aktivnosti za nabavu strojeva, opreme, mehanizacije, alata, inventara i zaštitnih sredstava, uređenje poslovnog prostora, izradu poslovnog plana, konzultantske usluge, potrebnu izobrazbu te izradu mrežne stranice i vizualnog identiteta tvrtke ostvariva je u visini do 50% troškova, a najviše do 5.000,00 kuna (bez PDV-a) po zahtjevu, odnosno najviše do 20.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje. Da bi se ostvarili navedeni uvjeti korisnik mora zapošljavati minimalno jednog radnika na neodređeno vrijeme.

Mjera 1.2.3. Sufinanciranje razvoja komercijalizacije inovativnog proizvoda ili usluga

Cilj Mjere je potaknuti razvoj inovacija i tržišne uspješnosti novih ili bitno izmijenjenih proizvoda i/ili usluga koje nositeljima inovacijskog procesa pružaju konkurentnu prednost na tržištu. Grad Ludbreg će dodjeljivati subvencije za razvoj novih proizvoda i usluga koji će potaknuti razvoj inovacije i tržišne uspješnosti novih ili bitno izmijenjenih proizvoda i/ili usluga (do kojih su došli sami MSP-ovi, u suradnji s drugim ili putem transfera znanja i tehnologije) te poslovnih aktivnosti i pokretanje proizvodnje na temelju primijenjenih rješenja. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte te poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su obrti, subjekti malog i srednjeg gospodarstva sa sjedištem odnosno prebivalištem na području Grada Ludbrega. Provedba se odnosi na dodjelu bespovratne subvencije nositelju inovacijskog procesa čiji poslovni koncept pokazuje tržišni potencijal uspješnosti inovacije. Subvencija se dodjeljuje za troškove razvoja ideje, izrade prototipa, izrade plana komercijalizacije inovacije ili savjetodavne usluge pri izradi plana komercijalizacije inovacije, testne primjene te troškove podnošenja zahtjeva za zaštitu intelektualnog vlasništva kod Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo Republike Hrvatske u visini do 70% troškova, a najviše do 10.000,00 kuna (bez PDV-a) po zahtjevu, odnosno najviše do 30.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje.

Mjera 1.2.4. Subvencioniranje certificiranja proizvoda

Cilj Mjere je stvaranje povoljnih uvjeta za uvođenje sustava upravljanja kvalitetom i okolišem, certificiranje sukladnosti proizvoda prema međunarodnim priznatim standardima i normama. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni Odjel, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte te poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su obrti, subjekti malog i srednjeg gospodarstva sa sjedištem odnosno prebivalištem na području Grada Ludbrega. Provedba se odnosi na

subvenciju za troškove stjecanja prava uporabe oznaka Hrvatska kvaliteta, izvorno hrvatsko te drugih znakova izvornosti i zemljopisnog podrijetla ostvariva je u visini 50% troškova, a najviše 2.500,00 kuna (bez PDV-a) po zahtjevu, odnosno najviše do 5.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje.

Mjera 1.2.5 Subvencioniranje troškova implementacije industrijskog i grafičkog dizajna

Cilj Mjere je davanje poticaja poduzetnicima u implementaciji industrijskog dizajna za oblikovanje novih i unaprjeđenje postojećih proizvoda te grafičkog dizajna. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni Odjel, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte, poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su obrti, subjekti malog i srednjeg gospodarstva sa sjedištem odnosno prebivalištem na području Grada Ludbrega. Provedba uključuje subvenciju za troškove implementacije industrijskog dizajna kroz razradu dizajnerske ideje i izrade prototipa dizajna ostvariva je u visini do 50% troškova, a najviše do 5.000 kuna po zahtjevu, odnosno najviše do 20.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje. Subvencija za troškove implementacije grafičkog dizajna kroz razradu dizajnerske ideje i izrade logotipa, vizualnog identiteta tvrtke/proizvoda ostvariva je u visini do 50% troškova, a najviše 5.000,00 kuna (bez PDV-a) po zahtjevu, odnosno najviše do 20.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje.

Strateški cilj 2: Promocija poduzetništva

Svrha je poticanje otvaranja novih poduzeća te pružanje potpore novootvorenim poduzećima i samozaposlenima. Također, nastoji se utjecati na stavove građana putem organizacije marketinških inicijativa sa svrhom educiranja građana o poduzetništvu i mogućnostima koje im se pružaju na području Grada Ludbrega.

- Prioritet 2.1. Razvoj poduzetničke potporne infrastrukture

Kvalitetna poduzetnička potporna infrastruktura utječe na očuvanje i unaprjeđenje poslovnih aktivnosti postojećih poduzetnika te stvara odgovarajuću podršku poduzetnicima početnicima.

Mjera 2.1.1. Program „Inkubator za kreativne industrije“

Cilj Mjere je jačanje konkurentnosti kulturnog i kreativnog sektora kroz razvoj kreativnosti, vještina i talenata pojedinaca ili skupina kao potencijala za stvaranje dobiti, novih radnih mesta te korištenje intelektualnog vlasništva, koje u konačnici doprinosi gospodarskom rastu i sveukupnom razvoju grada. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni Odjel, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte te poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su Pravne osobe, obrtnici i fizičke osobe u slobodnim zanimanjima u djelatnostima: informacijsko-komunikacijskih tehnologija –IKT (proizvodnja softvera, NKD 2007, Područja J, Odjeljak 62, razred 62.01 – Računalno programiranje, multimedijalnih računalnih igara, DVD i video produkciji, novim medijima i

medijskim komunikacijama, glazbi, glazbeno – scenskoj umjetnosti, arhitekturi, dizajnu, grafici, modnom dizajnu, novoj medijskoj kulturi i modernom načinu oglašavanja kao što je digitalni marketing, obrada podataka, socijalne mreže). Mjera se provodi kroz pružanje usluga podrške razvoju projekata, proizvoda, usluga i poslovnih procesa po poduzetničkim načelima, omogućavanje povoljnih prostornih uvjeta u fazi razvoja kreativnih ideja i postignuća pojedinaca i subjekata kulturnih i kreativnih industrija. Grad Ludbreg će subvencionirati troškove provedbe ove Mjere najviše do 30.000,00 kn godišnje.

Mjera 2.1.2. Program „Poduzetnički inkubator“

Cilj Mjere je omogućiti administrativno-stručnu i infrastrukturnu pomoć gospodarskim subjektima u svrhu smanjenja početnih troškova poslovanja i pružanja stručne pomoći. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte, poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su subjekti mikro i malog gospodarstva koji se smatraju poduzetnikom početnikom sa sjedištem ili prebivalištem na području Grada Ludbrega. Provedba Mjere vrši se putem pružanja usluga savjetodavne i stručne pomoći poduzetnicima početnicima, usluge korištenja infrastrukture inkubatora te povoljnije prostorne uvjete u razdoblju “odrastanja“.

- Prioritet 2.2. Poboljšanje informiranosti, educiranosti i stavova građana o poduzetništvu

Potrebno je provesti inicijative kojima je cilj promijeniti postojeće dominantne stavove prema poduzetništvu, odnosno informirati građane o mogućnostima, finansijskim i savjetodavnim potporama i podršci koja im se pruža u slučaju pokretanja posla i dalnjeg razvoja poslovanja.

Mjera 2.2.1. Organiziranje marketinške inicijative za promociju poduzetništva

Cilj mjere je promovirati poduzetništvo i samozapošljavanje kao poželjnu opciju među stanovnicima Grada Ludbrega i šireg područja. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte te poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su cjelokupno stanovništvo Grada Ludbrega i okolnog područja. Provedba Mjere vrši se putem stvaranja marketinške kampanje koja uključuje aktivnosti pripreme sadržaja kojim će se privući pozornost stanovnika te utjecati na njihove stavove o poduzetništvu. Kampanja će uključiti kreiranje promotivnih materijala u kojima će biti navedene prednosti pokretanja posla na području Grada Ludbrega, a koja će se distribuirati online te će fizička verzija biti dostupna u prostorima Grada te poduzetničkog inkubatora Lucera d.o.o.

Mjera 2.2.2. Poticanje razvoja ugostiteljskih i smještajnih kapaciteta

Cilj mjere je osiguravanje kvalitetnih smještajnih i ugostiteljskih kapaciteta kako bi se adekvatno iskoristio trend porasta broja dolazaka turista. Mjera uključuje unapređenje kvalitete i sadržaja

postojećih smještajnih i ugostiteljskih objekata i poticanje osnivanja novih objekata obiteljskog smještaja i ugostiteljstva kroz program različitih stručnih, tematski orijentiranih radionica, seminara, on-site treninga i/ili drugih vrsta profesionalnog okupljanja za pružatelje usluga obiteljskog smještaja. Program će uključiti module prilagođene konkretnim potrebama i/ili zahtjevima pružatelja usluga obiteljskog smještaja (planiranje investicije, informatička pismenost, korištenje suvremenih prodajnih alata, pristup sredstvima Europske Unije, odnos s gostima, usluživanje, standardi kvalitete i sl.). Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte te poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su stanovnici Grada Ludbrega i okolnog područja koji planiraju pružati uslugu smještaja i ugostiteljske usluge u svom domaćinstvu ili unaprijediti uslugu koju sada pružaju. Radionice će se provesti u 4 serije, jednom godišnje od 2020. do 2023. godine. Tematski uključuju:: Administraciju obiteljskog smještaja – kako postati iznajmljivač (registracija), vođenje administracije objekta (izdavanje računa, vođenje knjiga), što je potrebno pri dolasku inspekcije, e-visitor; Komunikaciju s gostom; Prezentaciju smještaja; Poslovanje s turističkim agencijama ili samostalno poslovanje; Turistički portali za oglašavanje – rezervacijski sustavi (turističke agencije), besplatni turistički portali, plaćeni turistički portali; Ostali načini oglašavanja – web stranica, društvene mreže, blog, Google Maps, newsletter, klasični načini oglašavanja; Pripremu za dolazak gosta ; Kako dodatno privući goste – vansezonsko poslovanje, novi inovativni proizvodi vezani uz obiteljski smješta. Grad Ludbreg će u suradnji s poduzetničkim inkubatorom Lucera d.o.o. i angažmanom vanjskih stručnjaka provesti radionice u prostorima poduzetničkog inkubatora Lucera d.o.o.

Strateški cilj 3: Poboljšanje poduzetničkih vještina

Informiranje o poduzetništvu među mladima, učenicima i studentima sa svrhom stvaranja pozitivnog poduzetničkog stava i kreiranja povoljne poduzetničke klime. Poticanje većeg razvoja subjekata maloga i srednjeg gospodarstva jačanjem njihove uprave te pružanjem potpore cjeloživotnom učenju zaposlenih.

- Prioritet 3.1. Obrazovanje i informiranje mladih o poduzetništvu

Poduzetnički stav se kreira još za vrijeme formalnog obrazovanja, u mlađoj dobi, kada osobe donose odluku o svojoj budućoj karijeri i zanimanju. Potrebno je promovirati poduzetništvo među mlađim generacijama kako bi se više mladih zainteresiralo za obrazovanje u deficitarnim zanimanjima te dobilo okvirnu sliku o pokretanju i vođenju vlastitog poslovanja.

Mjera 3.1.1. Programi razvoja poduzetničkih sposobnosti mladih i poticanje razvoja učeničkih zadruga

Cilj Mjere je razvoj kreativnosti i inovativnosti te poduzetničkih kompetencija mladih, stvaranje poduzetničke klime u školama, razvoj poduzetničkih znanja i vještina učenika, stvaranje poticajnog okruženja za samozapošljavanje mladih kroz realizaciju vlastitih poslovnih ideja, jačanje radnih kompetencija za zapošljivost mladih i utjecaj na razvoj poduzetničke kulture mladih. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte te poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su učenici završnih razreda osnovnih i srednjih škola na području Grada, studenti i mladi od 18 do navršenih 30 godina starosti. Provedba Mjere uključuje subvencioniranje troškova razvoja inovativnih proizvoda i usluga te kreativnih ideja s tržišnim potencijalom u iznosu do 5.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje; Nagradu za najbolji inovativni proizvod/rješenje s tržišnim potencijalom dodjeljuje se u novčanom iznosu do 5.000,00 kuna (bez PDV-a) i osiguravanju besplatnog prostora unutar poduzetničkog inkubatora za daljnji razvoj poslovne ideje uz punu potporu i podršku stručnog osoblja. Osim toga, Grad Ludbreg sufinancirat će troškove opreme i materijala potrebnog za rad učeničke zadruge u prve dvije godine od osnivanja, a najviše do 3.000,00 kuna (bez PDV-a). Također će se sufinancirati trošak edukatora i predavača u predmetnom području poduzetništva mladih i području glavnih djelatnosti učeničkih zadruga, najviše do 2.000,00 kuna (bez PDV-a) godišnje.

Mjera 3.1.2. Program stipendiranja učenika/studenata u deficitarnim zanimanjima

Cilj Mjere je potaknuti učenike za odabir deficitarnih zanimanja na području Grada Ludbrega. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za društvene djelatnosti i opće poslove. Korisnici su učenici i studenti. Provedba Mjere uključuje stipendiranje učenika i studenata deficitarnih zanimanja.

- Prioritet 3.2. Unapređenje strukovnih kompetencija poduzetnika i njihovih zaposlenika

Modernizacija poslovanja može se podupirati kroz izobrazbu poduzetnika i zaposlenika o ključnim aspektima poslovnog upravljanja, kao što su npr. inovacije, upravljanje kvalitetom, marketing i dr. Prepoznata je potreba potpore razvoju opće svijesti o važnosti edukacije i usavršavanja te većem usvajaju cijeloživotnog učenja među poduzetnicima Grada Ludbrega.

Mjera 3.2.1. Organiziranje seminara i tečajeva kao oblike neformalnog obrazovanja o razvoju poslovanja poduzeća

Cilj Mjere je uključiti poduzetnike i njihove zaposlenike u različite oblike neformalnog obrazovanja kroz organizaciju seminara i tečajeva kojima će se unaprijediti strukovne kompetencije, proširiti znanje te potaknuti na razvoj novih ideja i inovacija postojećih procesa. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte te poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su obrti i trgovačka društva sa područja Grada Ludbrega. Provedba Mjere uključuje povećanje broja dostupnih tečajeva i seminara koji se održavaju

na području grada Ludbrega, a koji su informativnog i edukativnog karaktera te uključuju predavanja o raznim segmentima poslovanja. Uključit će tečajeve iz sljedećih područja: informatičko opismenjavanje, seminar o korištenju digitalnog marketinga, start-up akademiju, tečaj unapređenja prodajnih vještina, razvoj projektne ideje i prijava projekta na natječaje Europske unije. Provodit će se od 2020. godine do 2023. godine, u različitim intervalima, ovisno o mogućnostima angažiranja stručnjaka-predavača i odazivu građana.

Mjera 3.2.2. Organiziranje foruma s ciljem razvijanja novih modela i pristupa usvajanja „najbolje prakse“ upravljanja

Cilj Mjere je učenje na primjerima dobre prakse putem organizacije foruma na temu poduzetništva i upravljanja u subjektima malog i srednjeg gospodarstva. Nositelj provedbe Mjere je Grad Ludbreg, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte te poduzetnički inkubator Lucera d.o.o. Korisnici su prvenstveno poduzetnici i obrtnici sa područja grada Ludbrega te građani koji su zainteresirani za pokretanje poslovanja te se ovim putem žele informirati o iskustvima drugih. Provedba uključuje okupljanje stručnjaka iz različitih sektora koji će predstaviti svoj pristup poslovanju, a sa svrhom usvajanja „najbolje prakse“ upravljanja te promicanje uspješnih priča (RH i susjedstvo-slični gradovi) za poticanje širenja inovativnog upravljanja u sektoru malog i srednjeg gospodarstva. Forum će se održavati jednom godišnje, od 2020. do 2023. godine.

5.2 Pokazatelji i gantogram provedbe Mjera

UKUPNA CILJANA VRIJEDNOST STRATEGIJE

Povećanje dodane vrijednosti malih i srednjih poduzeća

STRATEŠKI CILJ 1. POBOLJŠANJE EKONOMSKE USPJEŠNOSTI I KONKURENTNOSTI

Poboljšanje pokazatelja uspješnosti poslovanja poduzetnika grada Ludbrega

STRATEŠKI CILJ 2. PROMOCIJA PODUZETNIŠTVA

Povećanje broja poduzeća i obrta na području Grada Ludbrega

STRATEŠKI CILJ 3. POBOLJŠANJE PODUZETNICKIH VJEŠTINA

Unapređenje znanja i kompetencija poduzetnika te njihovih zaposlenika

Tablica 16. Gantogram provedbe Mjera

	Prioritet	Mjera	2018	2019	2020	2021	2022
SC	P.1.1.Poticanje investicija u poduzetničkoj zoni i Gradu Ludbregu	Mjera 1.1.1. Kupnja zemljišta u poduzetničkoj zoni Ludbreg po povlaštenoj cijeni zemljišta				Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje Mjere
		Mjera 1.1.2. Oslobodenje plaćanja komunalne naknade				Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje Mjere
		Mjera 1.1.3. Sufinanciranje troškova zakupa poslovnog prostora				Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje Mjere
		Mjera 1.2.1. Subvencioniranje nabave i ugradnje novih strojeva i opreme				Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje Mjere
		Mjera 1.2.2. Subvencioniranje inicijalnih troškova pokretanja gospodarske aktivnosti poduzetnika početnika				Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje Mjere
		Mjera 1.2.3. Sufinanciranje razvoja komercijalizacije inovativnog proizvoda ili usluga					
		P.1.2.Jačanje konkurentnosti poduzetnika					
		SC 1: Poboljšanje ekonomske uspješnosti i konkurenčnosti					

Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje	Opcionalno: produženje	Opcionalno: produženje Mjere
Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje	Opcionalno: produženje	Opcionalno: produženje Mjere
Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje Mjere	Opcionalno: produženje	Opcionalno: produženje	Opcionalno: produženje Mjere
Mjera 1.2.4. Subvencioniranje certificiranja proizvoda	Mjera 1.2.5 Subvencioniranje troškova implementacije industrijskog i grafičkog dizajna	Mjera 2.1.1. Program „Inkubator za kreativne industrije“	Mjera 2.1.2. Program „Poduzetnički inkubator“	Mjera 2.2.1. Organiziranje marketinške inicijative za promociju poduzetništva
P.2.1.Razvoj poduzetničke potporne infrastrukture	P.2.2.Poboljšanje informiranosti, educiranosti i stavova građana o poduzetništvu	P.3.1. Obrazovanje i informiranje mladih o poduzetništvu	SC 2: Promocija poduzetništva	SC 3. Poboljšanje poduzetničkih vještina

	P.3.2. Unapređenje strukovnih kompetencija poduzetnika i njihovih zaposlenika	Mjera 3.2.1. Organiziranje seminara i tečajeva kao oblika neformalnog obrazovanja o razvoju poslovanja poduzeća	Priprema				
		Mjera 3.2.2. Organiziranje foruma s ciljem razvijanja novih modela i pristupa usvajanja „najbolje prakse“ upravljanja	Priprema				

6. PRAĆENJE I VREDNOVANJE STRATEGIJE

Odlukom o upravnim tijelima Grada Ludbrega ustrojen je Jedinstveni upravni odjel (JUO). Jedinstvenim upravnim odjelom upravlja pročelnik. JUO je podijeljen na odsjekе: Odsjek za proračun i financije, Odsjek za društvene djelatnosti i opće poslove, Odsjek za prostorno uređenje, komunalne djelatnosti i imovinu te Odsjek za poduzetništvo, turizam i razvojne projekte. Grad zapošljava 23 osobe te raspolaže stručnim kapacitetima za knjigovodstvo, računovodstvo, komunalno-upravne poslove, javnu nabavu, komunalno gospodarstvo, društvene djelatnosti, razvojne projekte, socijalnu skrb, turizam, poduzetništvo i ESI fondovi.

Za učinkovitu implementaciju Strategije potrebno je uspostaviti učinkovitu horizontalnu koordinaciju u okviru Odsjeka Jedinstvenog upravnog odjela. Najveću odgovornost imat će Odsjek za poduzetništvo, turizam, i razvojne projekte koji će usko surađivati sa svim odsjecima jer je za uspješnu provedbu Mjera potrebna horizontalna suradnja. Za provedbu dijela predviđenih mjera također će biti odgovorni i Odsjek za prostorno uređenje, komunalne djelatnosti i imovinu, Odsjek za društvene djelatnosti i opće poslove te će se usko surađivati s poduzetničkim inkubatorom Lucera d.o.o. Odsjek za proračun i financije biti će uključen u implementaciju svih mjer te će biti svojevrsni koordinator između odjela u vrijeme razdoblja provedbe Strategije. Implementacija Strategije trajat će od 2019. godine do kraja 2023., a za svaki strateški cilj postavljeni su mjerljivi pokazatelji. U razdoblju provedbe strategije obavit će se jedna mid-term evaluacija te jedna ex-post evaluacija.

7. POPIS GRAFIKONA, TABLICA I SLIKA

Grafikon 1. Struktura stanovništva Ludbrega prema dobi i spolu	10
Grafikon 2. Struktura stanovništva prema obrazovanju.....	12
Grafikon 3. Stanovništvo staro 10 i više godina prema informatičkoj pismenosti	16
Grafikon 4. Informatička pismenost stanovništva Ludbrega starijeg od 10 godina prema dobnim segmentima	16
Grafikon 5. Kretanje broja noćenja u gradu Ludbregu, 2014.,2015.,2016. i 2017.	18
Grafikon 6. Broj poduzetnika na području Grada Ludbrega, 2015., 2016.,2017.	24
Grafikon 8. Struktura poduzetnika prema veličini poduzeća na području Grada Ludbrega, 2017.	24
Grafikon 9. Odnos uvoza i izvoza poduzetnika grada Ludbrega u 2016. i 2017. godini	30
Grafikon 10. Kretanje ukupnog broja nezaposlenih osoba na području grada Ludbrega	31
Grafikon 11. Kretanje broja zaposlenih osoba u poduzećima koja posluju u Ludbregu.....	32
Tablica 1. Struktura nezaposlenog i ekonomski neaktivnog stanovništva	11
Tablica 2. Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenom stupnju obrazovanja.....	12
Tablica 3. Stanovništvo prema glavnim izvorima sredstava za život.....	23
Tablica 4. Proračunski rashodi Ludbrega-stavka Subvencije.....	23
Tablica 5. Prikaz dobiti i gubitka poduzetnika grada Ludbrega prema veličini poduzetnika.....	25
Tablica 6. Srednje veliki poduzetnici koji posluju na području Grada Ludbrega	25
Tablica 7. Struktura ukupnih prihoda poduzetnika grada Ludbrega u 2016. i 2017. godini	26
Tablica 8. Struktura ukupnih rashoda poduzetnika grada Ludbrega u 2015. i 2016. godini	26
Tablica 9. Ekonomičnost poslovanja - odnosi prihoda i rashoda poduzetnika grada Ludbrega	27
Tablica 10. Broj poduzetnika te osnovni rezultati poslovanja poduzetnika grada Ludbrega u razdoblju 2011. - 2017. g.....	27
Tablica 11. Prikaz broja poduzetnika te dobiti i gubitka poduzetnika grada Ludbrega po područjima djelatnosti, 2016., 2017.....	28
Tablica 12. Rang lista prvih deset poduzetnika prema veličini izvoza u gradu Ludbregu u 2017.	30
Tablica 13. Prosječne mjesecne neto plaće po zaposlenom na području grada Ludbrega, 2011.-2017.	32
Tablica 14. Broj zaposlenih i prosječne mjesecne neto plaće po djelatnostima na području grada Ludbrega, 2017.	34
Tablica 15. Mišljenje poduzetnika o značaju pojedine mjere Programa mjera za poticanje razvoja poduzetništva na području Grada Ludbrega za razdoblje 2018.-2020.	37
Tablica 18. Gantogram provedbe Mjera.....	53
Slika 1. Naselja grada Ludbrega	9